

Asociace muzeí a galerií České republiky

EDITORIAL

Vážení a milí čtenáři,

od letošního ročníku pro Vás po dobu tříletého volebního období (viz Stanovy AMG, schválené na 7. sněmu AMG v říjnu loňského roku v Hradci Králové) bude připravovat vydávání Věstníku AMG nová redakční rada pod vedením PhDr. Evy Dittertové, II. místopředsdkyně AMG. Chtěli bychom, aby se Věstník pro Vás stal informačním médiem nejen z oblasti dění v Asociaci muzeí a galerií, ale i z našeho různorodého muzejního světa. I nadále budeme otiskovat klíčové informace ze zasedání senátu AMG, zápisy z krajských sekcí, oborových komisí a regionálních sdružení. Vedle toho chceme také hledat nová témata, která by zajímala nás všechny, dát jim větší prostor, rozšířit informace o dění v jednotlivých muzejních oborech, ale i v muzeologii a v muzejnictví. Pokusíme se i o pohledy do zahraničních muzeí, o přinášení údajů o legislativních i personálních změnách, o aktuální z oboru jako celku i o novinky z jiných příbuzných oborů. Neměly by chybět ani recenze ediční činnosti a výstavních projektů muzeí. Samozřejmě budeme informovat o společných velkých i malých akcích. Chtěli bychom zdokonalit servis aktuálních informací. Abychom mohli všechno, co je naším přáním, splnit, k tomu budeme potřebovat také Vaši pomoc. Pište a posílejte vše, co považujete za důležité – možná z pohledu vašeho i nedůležité – aby o tom věděli i v ostatních muzeích. Poděleme se o své zkušenosti, sdělujeme si vzájemně názory i myšlenky na stránkách Věstníku. Zamýšlejte se nad naším oborem s tužkou v ruce nebo u počítače. Nenechte nás v tom samotné. Pište nám, co se Vám na Věstníku líbí či nelíbí. Jako nová redakční rada bychom také chtěli v blízké budoucnosti změnit grafickou úpravu Věstníku včetně titulní strany.

Věstník AMG bude i nadále (prozatím) vycházet 6x do roka, vždy v sudém měsíci. Uzávěrka spadá vždy do 25. dne měsíce lichého, např. uzávěrka druhého čísla je 25. března 2004, a k Vám, milí čtenáři, by se měl Věstník AMG dostat v průběhu měsíce dubna. Víme, že v dvouměsíční periodicitě nejsme schopni přinášet nejzajímavější zprávy a nejaktuálnější informace, proto tyto informace hledejte i na webových stránkách AMG <http://www.cz-museums.cz>.

Věříme, že Vás naším novým předsevzetím potěšíme. Naším přáním je, abychom všichni toužili listovat a pročítat „papírový“ Věstník AMG a abychom se po přečtení jednoho čísla již těšili na druhé. Vždyť papír stále ještě má své trvalé hodnoty!!

Eva Dittertová
předsdkyně redakční rady

Složení redakční rady a kontakty, na které se můžete obracet

Milena Burdychová,
Regionální muzeum Chrudim,
burdychova@muzeumcr.cz

Zbyněk Černý,
Krajské muzeum Cheb,
zbynek.cerny@muzeumcheb.cz

Eva Dittertová, krajské muzeum Cheb,
dittertova@muzeumcheb.cz

Hana Dvořáková, Moravské zemské muzeum Brno - Etnografický ústav,
h.dvorakova@mzm.cz

Dagmar Fialová, Asociace muzeí a galerií ČR, amg@vol.cz

Hana Garncarzová, Muzeum v Bruntále, muzeum.bruntal@tiscali.cz

Jana Hutníková, Muzeum Českéoho lesa v Tachově, muzeumtc@quick.cz

Sylva Městecká,
Muzeum Mladoboleslavska,
sylva.mestecka@muzeum-mb.cz

PRO SNAŽŠÍ ORIENTACI...

Výstavní kalendář	od str. 2
Z činnosti sekcí, kolegií, komisí	od str. 3
Zprávy, aktuality, informace	od str. 7
Připravuje se... (semináře, konference)	od str. 9
Téma: Ekomuzeologie	od str. 11
Muzea a zákon 122/2000Sb.	od str. 16
Nové stálé expozice	str. 19
Pozvánka na výstavu	od str. 18
Nabídka výstav	od str. 20
MK ČR varuje	od str. 21
Volná místa	od str. 22
Pražská muzejní noc	Str. 22
Muzejním knihovnám	od str. 23

INFORMACE SEKRETARIÁTU AMG

Uzávěrka příštího čísla Věstníku AMG je 30. března 2004.

Senát Asociace muzeí a galerií se bude konat dne 4. března 2004 v zasedacím sále Národního muzea v Praze.

NOVÉ E-MAILOVÉ ADRESY

Oblastní galerie v Lounech:
gbr.odborne@quick.cz,
gbr@quick.cz

Prácheňské muzeum v Písku:
prachmuz@sky.cz

Regionální muzeum v Chrudimi:
info@muzeumcr.cz
burdychova@muzeumcr.cz

Vlastivědné muzeum Jesenicka:
muzeum@jesenik.net

Městské muzeum Sedlčany:
muzeum@sedlcany.cz

NOVÉ INTERNETOVÉ STRÁNKY
Ostravské muzeum:
<http://www.ostrmuz.cz>

Městské muzeum Sedlčany:
<http://www.muzeum.sedlcany.cz>

Regionální muzeum v Chrudimi:
<http://www.muzeumcr.cz>

Vlastivědné muzeum Jesenicka:
<http://www.muzeum.jesenik.net>

Nová oficiální adresa Ministerstva kultury:

Ministerstvo kultury
Maltézské náměstí 471/1
118 01 Praha 1 - Malá Strana
Podatelna přístupná pro osobní podání je pouze v úřadovně Nostického paláce, Maltézské náměstí 471/1, Praha 1 - Malá Strana. Podatelna v úřadovně Milady Horákové 139, Praha 6 - Hradčany slouží pouze pro potřeby Ministerstva kultury. Telefonní čísla zůstávají beze změny.

VÝSTAVNÍ KALENDÁŘ

Benešov

Muzeum umění

Nová stálá expozice: Česká malba dnes

Šumné Benešovsko
únor 2004

Tomáš Císařovský: Pravda, láska, lež a nenávisť

15.1.2004 - 28.2.2004

Malba a scénografie Jaroslava Maliny

9.3.2004 - 30.4.2004

Bílovec

Muzeum v Bílovci

Krása skleněných knoflíků
20.11.2003 - do února 2004

Brandýs nad Labem

Oblastní muzeum Praha - východ

Ve službách Thálie

17.2.2004 - 21.3.2004

Výtvarné práce mateřské školy

1.4.2004 - 18.4.2004

Brno

Moravská galerie v Brně -

Pražákův palác

Česká loutka

17.12.2003 - 14.3.2004

Monogramista T.D.: Stěhování a nouzové úniky

30.1.2004 - 28.3.2004

Stanislav Kolíbal: Prostor rozhodování

12.2.2004 - 30.5.2004

Místodržitelství palác

Ejhle světlo

16.10.2003 - 28.2.2004

Jiří Šigut: Záznamy

14.1.2004 - 28.3.2004

Umění evropské grafiky 16.-18. století

14.1.2004 - 11.4.2004

Uměleckoprůmyslové muzeum

Ejhle světlo

16.10.2003 - 28.2.2004

Vladimíra Sedláková: Layer modifies another layer

16.1.2004 - 14.3.2004

Moravské zemské muzeum

Řekni mi zrcadlo aneb Krása a kráslení od pradávna do nedávna

od 7.11.2003

Jan Knies - archeolog

od 12.12.2003

Biskupský dvůr

"Když se ozve HOŘÍ!"

od 15.1.2004

Muzeum města Brna

Nová stálá expozice: Špilberk - od hradu k pevnosti (západní křídlo hradu)

Luboš Smolík, Muzeum Dr. K.

Hostaše v Klatovech
Muzeum.klatovy@tiscali.cz

Petr Velemínský, Přírodovědecké

muzeum Národního muzea,
petr.veleminsky@nm.cz

Jiří Žalman, MK ČR,

jiri.zalman@mkcr.cz

Výkonnou redaktorkou zůstává Petra Medříková,
vestnik@cz-museums.cz.

Své příspěvky zasílejte i nadále na adresu:

Asociace muzeí a galerií ČR
Jindřišská 901/5, 110 01 Praha I
email: **vestnik@cz-museums.cz**

Promluví české muzejnictví?

(glosa Jiřího Žalmana k ustavení nové redakční rady Věstníku AMG)

Říká se, že kdyby neplatí. Na druhé straně je ale běžné předkládat „modelová řešení“, což není nic jiného než samé „kdyby“ a „za předpokladu“. Proto si dovoluji obrátit pozornost čtených čtenářů k modelové situaci, že **přestane vycházet Věstník AMG**, a to jak v tištěné, tak v elektronické podobě. V takovém případě byste se nedozvěděli:

- O čem jednaly Senát AMG, Exekutiva AMG, Krajské sekce AMG, komise a kolegia.
- Co se děje v oborové legislativě.
- Jaké semináře a konference se připravují, ani to, o čem se na nich jednalo.
- O zajímavých výstavách či jiných kulturních akcích.
- Informace o nových publikacích.
- O jakých tématech se v oboru diskutuje.
- O volných místech a vypsání výběrových řízeních.
- Řadu dalších informací.

Je to chmurná představa. Obor, v němž pracuje více než 5 tisíc zaměstnanců, by tak ztratil podstatnou část své informační základny, na níž už jsme si zvykli a bereme ji jako samozřejmost. Protože muzejnictví je oborem velmi různorodým, vlastně komplikovaným, *informace jsou pro něj nesmírně důležité*, bez nich by doslova ztrácel půdu pod nohama. Myslím, že na tom se jistě shodneme, ale...

Věstník sám nemůže být zdrojem informací, je pouze jejich zprostředkovatelem. Zdrojem informací jsou orgány AMG, její sekce, komise a kolegia, orgány státní správy i samosprávy, úřady, muzea a galerie, univerzitní pracoviště, zemské i zahraniční publikace, výstupy ze seminářů a konferencí, metodické pokyny, platné právní předpisy i předpisy připravované, atd. Pro získávání informací z těchto zdrojů pro Věstník lze najít standardní způsoby, je to povýtče záležitost redakční rady a redakce Věstníku. Jenže **zdrojem cenných informací jsou v neposlední řadě také zkušenosti a názory lidí**, kteří se jakýmkoliv způsobem muzejnictvím zabývají, jejich **reakce** na to, co

píší jiní. Bez nich je Věstník pouze jakousi „úřední deskou“. Problém je v tom, že pro získávání zkušeností, názorů a reakcí však žádný standardní způsob neexistuje, pokud je nikdo nenapiše a redakci Věstníku nezašle. Říká se tomu „autorské zázemí“, a to má Věstník, bohužel, stále jen skromné. Redakční radě a redakci pak nepomohou ani ty nejlepší úmysly, jak dělat časopis zajímavý, pestrý a čtivý, nemá-li „z čeho vařit“. Pokud jen málokdo své zkušenosti, názory a reakce na problémy sděluje, není to, samozřejmě, jen problém Věstníku. Je to problém **oboru muzejnictví**, protože názory, které nejsou zformulované, sdělené a diskutované či dokonce ověřené, nemají pro obor žádný smysl. Vždyť pro rozvoj každého oboru a všech činností je důležité „naslouchat a mluvit“ a „**číst a psát**“. Zvláště to druhé se v muzejnictví ale příliš neděje.

Možná, že někteří čtenáři namítnou, že Věstník, podle jejich soudu, není tím „pravým“ časopisem pro oborovou výměnu názorů, pokládají jej skutečně spíše za tu „úřední desku“, a měl by být změněn nebo by se měl dokonce založit časopis nový, svou formou i obsahem kvalitnější, v němž by byly články honorované atp. O tom je možné uvažovat a některé úvahy se už objevily. Takový záměr by se však mnohem snáze realizoval – a věřte, že to není jen otázka paněz – kdyby někde v „šuplíku“ ležely kvalitní články s obecně muzejní či muzeologickou tematikou, pro něž by byl dosavadní Věstník už „malý“. Taková situace však ještě nastala, české muzejnictví *mlčí*, nepočítáme-li články z různých vědních oborů, publikované ve vědeckých publikacích, a články publikované v občasných sbornících z konferencí a seminářů.

Nově jmenovaná redakční rada Věstníku si na svém prvním zasedání dne 22. ledna 2004 uložila, že se pokusí *iniciovat*, aby české muzejnictví konečně *promluvílo*. Takový pokus je však to jediné, co redakční rada může udělat. **Všechno ostatní už je na vás!**

Z ČINNOSTI SEKČÍ, KOLEGIÍ A KOMISÍ

Moravskoslezská sekce AMG zasedala v Ostravě

Na počátku setkání, které proběhlo 30. 10. 2003 v Ostravském muzeu, byla přednesena zpráva o Sněmu AMG, který se konal ve dnech 15. a 16. 10. 2003 v Muzeu východních Čech v Hradci Králové. Seznámení s výsledky voleb a s novými zástupci ve vedení AMG. Zástupcem v senátu za Moravskoslezskou sekci AMG zůstává RNDr. Jiřina Kábrtová z Ostravského muzea (tel.: 596 114 449, e-mail: jirina.kabrtova@ostrmuz.cz).

Zprávy z jednání komise kultury Moravskoslezského kraje – připravovaná výstava za účasti všech muzeí Moravskoslezského kraje, kon-

cepce muzejnictví v kraji, informace o akcích v jednotlivých muzeích, možnosti spolupráce v příštím roce.

Na pozvání generálního konzula Andrzeje Kaczorowského se na polském konzulátě v Ostravě uskutečnilo setkání zástupců Moravskoslezské AMG s pracovníky konzulátu. Byla projednána možnost hlubší spolupráce s polskými partnery za velké podpory polského konzulátu.

V ostravské Galerii Mlejn proběhlo slavnostní otevření výstavy polského výtvarníka z Opole Romualda Jeziorowského, kterou pořádalo Ostravské muzeum, záštitu nad výstavou převzal právě generální konzul Kaczorowski.

Jednání Krajské sekce Jihomoravského kraje

Členové krajské sekce se setkali 19. 11. 2003 v 9.30 hodin v Technickém muzeu v Brně.

Po uvítání přítomných členů sekce předseda Mgr. Reček konstatoval, že jednání je v souladu s § 14 Stanov AMG. Dále se ujal slova nový předseda AMG PhDr. Ciprian, který zhodnotil zasedání VII. sněmu AMG a informoval o přijatém usnesení a o nových stanovách AMG. Zároveň přednesl vizi další činnosti AMG a informoval o proběhlém zasedání exekutivy.

Poté bylo přistoupeno k volbě nového předsedy Krajské sekce Jihomoravského kraje. Volbu řídil zástupce řádných členů PhDr. F. Korvas. Konstatoval, že do začátku dnešního jednání nepřišel žádný návrh na předsedu od řádných členů. Z přítomných řádných členů pak vzešel návrh na dosavadního předsedu sekce Mgr. A. Rečka. Další návrhy nebyly podány. Jednomyslně bylo přijato, že hlasování proběhne formou „aklamace“. Po provedené volbě byl hlasováním (ze 12 přítomných řádných členů bylo pro 11 hlasů, 1 hlas se zdržel) zvolen novým předsedou sekce na funkční období 2003–2006 statutární zástupce Muzea Brněnska, pan Mgr. Antonín Reček. Staronový předseda poděkoval za důvěru, vyzval všechny přítomné k další spolupráci v následující-

cím funkčním období a ujal se dalšího průběhu jednání.

V bodu „různé“ byli přítomní členové informováni předsedou AMG o aktuální „pomoci“ exekutivy AMG v akci proti slučování galerií v Ústeckém kraji, které navrhl zřizovatel. Jihomoravská sekce navrhuje, aby exekutiva vyhodnotila tento případ a zpracovala tzv. krizový plán pro případnou budoucí jednání, kdyby nastala obdobná snaha o slučování muzeí a galerií u současných zřizovatelů.

Námětem k zamyšlení (vychází i z usnesení VII. sněmu AMG) byla i pomoc muzeím městského typu v jejich činnosti např. uskutečněním výjezdního zasedání sekce v menším počtu jejich členů.

Byl připomenut projekt Gloria musealis za rok 2003.

Předseda AMG vyzval přítomné k větší spolupráci pro další léta při realizaci projektu AMG na akci Regiontour, zároveň informoval o akci Regiontour 2004.

Jednání ukončil předseda poděkováním za spolupráci v roce 2003 a popřál mnoho úspěchů všem v roce 2004. Další jednání bude svoláno po zasedání senátu AMG nebo v případě vyvolaném aktuální potřebou.

Antonín Reček

Listopadové setkání Středočeské krajské sekce AMG

Středočeská krajská sekce AMG zasedala 25. 11. 2003 v prostorách Středočeského muzea v Roztokách u Prahy. Hlavním bodem jednání byla volba předsedy Středočeské krajské sekce AMG. Jednání krajské

sekce bylo svoláno na 10. hodinu. Vzhledem k počtu zúčastněných (11), konalo se od 10.30 hodin náhradní zasedání sekce, které již bylo usnášitelné. Dosavadní předsedkyně sekce, Eva Balaščíková, byla zvolena

Libor Jaroš, Radim Hanke

20.2.2004 - 4.4.2004

Měniňská brána

Brána času - dlouhodobá archeologická výstava

Muzeum romské kultury o. p. s.

Kočování po obrazech - Romové ve výtvarném umění 17.-20. století

5.12.2003 - 28.2.2004

Technické muzeum v Brně

Design československých spotřebičů

13.2.2004 - 30.5.2004

Bruntál

Muzeum v Bruntále

Hrady českého Slezska

19.2.2004 - 28.3.2004

Břeclav

Městské muzeum a galerie

Jihomoravští Charváti ve fotografii

Otmara Růžičky

5.12.2003 - 29.2.2004

A ta kráva mléko dává...

12.2.2004 - 25.4.2004

Milada Matoušová: Gobelíny

19.2.2004 - 29.3.2004

Julius Silver: Fotografie

4.3.2004 - 18.4.2004

Základní škola Břeclav - Sovadinova

12.3.2004 - 13.6.2004

Viktor Karlík: Malba a grafika

8.4.2004 - 13.6.2004

Městské muzeum a galerie - synagoga

RETRO

od 15.1.2004

Čáslav

Městské muzeum

Galerie

Chovatelská přehlídka trofejí 2003

22.3.2004 - 28.3.2004

Výstava vzduchovek

5.4.2004 - 27.6.2004

Výstavní síň na pěší zóně

Emma Srncová

16.2.2004 - 7.3.2004

Jaroslava Samková: Výšivky

15.3.2004 - 28.3.2004

Milan Hudec: Chovatelství koní

5.4.2004 - 25.4.2004

Čelákovice

Městské muzeum v Čelákovících

"...Marie Hartmannová fotografovala..." (aneb "poznáváme se?")

17.1.2004 - 7.3.2004

Česká Lípa

Vlastivědné muzeum

Tunguzský meteorit

březen 2004

Portrét 19. století

březen 2004 - duben 2004

Pět let archeologie na Českolipsku - dějiny, objevy, lidé

3.3.2004 - 25.4.2004

Lokomotivy na známkách - ze sbírek

J. Gelbla

7.3.2004 - 12.4.2004

Milan Handl: Skleněné plastiky

9.4.2004 - 9.5.2004

Galerie Jídelna

Martin Kuriš: Obrazy

5.3.2004 - 4.4.2004

České Budějovice

Jihočeské muzeum

Významná ptačí území

v České republice

13.1.2004 - 29.2.2004

Jihočeské plesy a masopusty

10.2.2004 - 7.3.2004

Hmyz v obrazech Jana Kobyláka

17.3.2004 - 31.5.2004

Český Krumlov

Egon Schiele Art Centrum o.p.s.

Alfred Kubín: Rytmus a konstrukce

září 2003 - květen 2004

Regionální muzeum

Neznámá malá Afrika - terarijní zvířata

z rovníkové Afriky

únor 2004

Přehlídka výtvarníků kulturního centra

Stadtwerkstatt Linz

28.2.2004 - 28.3.2004

Karel Plicka: Vltava

březen 2004 - srpen 2004

Dívčí Kámen - přírodní rezervace a

historický vývoj osídlení

1.3.2004 - 30.12.2004

Obnovená krása - výběr restaurovaných

obrazů a plastik ze sbírek muzea

1.3.2004 - 30.12.2004

Piju, piješ, pijeme...

duben 2004 - prosinec 2004

Český Těšín

Výstavní síň Muzea Těšínska

Noviny Těšínské "Písmo posvěcené

českému lidu ve východním Slezsku"

20.1.2004 - 13.6.2004

Děčín

Okresní muzeum

Eva Vágnerová: Textilní loutky, kresby

25.2.2004 - 25.4.2004

Kouzelný svět dětské knihy - ilustrace

K. Bittmanové

10.3.2004 - 9.5.2004

Dolánky

Dlaskův statek

Svěcení jara

březen 2004

Frydek-Místek

Muzeum Beskyd

- Frydecký zámek

Jedovatí živočichové

9.10.2003 - 21.3.2004

Příroda jižní Afriky - z expedice zoologů

savanou, pouští a deštným pralesem

Jihoafrické republiky

29.1.2004 - 28.3.2004

Starý Frydek a Místek na obrazech

a grafikách

5.2.2004 - 4.4.2004

Vlastivědné Pobeskydí

16.2.2004 - 21.3.2004

Frydlant nad Ostravicí

Památník Ferdýše Duší

Literární klub vystavuje

6.3.2004 - 4.4.2004

Království české - erby a dokumenty

16.4.2004 - 16.5.2004

Haviřov

Památník Životické tragédie

Světlci a světlce v lidové malbě na skle

2.3.2004 - 10.1.2005

na další období celkem 10 hlasy, 1 se zdržel hlasování.

Předsedkyně dále informovala o jednání sněmu AMG, které proběhlo ve dnech 15.-16. 10. 2003 v Hradci Králové. Informace se týkala zejména nových stanov AMG. Dotazy přítomných směřovaly zejména k transformaci odborných a oborových komisí. Sněm schválil předložený návrh, který požaduje aktivní přihlášku členů do oborových a odborných komisí (oproti dosavadnímu automatickému členství, které vznikalo s počátkem zaměstnaneckého poměru); předseda komise má hlas rozhodující v senátu AMG; komise budou muset vést určitou administrativní agendu – zejména evidenci členů, které do komise musí delegovat statutární zástupce organizace a dále musí mít komise svůj jednací řád. Nejvyšším orgánem komise je plenární zasedání, které se musí sejít alespoň 1x v roce a které zvolí výbor komise. Na základě přechodných ustanovení stanov se za datum registrace stávajících oborových a odborných komisí považuje den schválení stanov, tj. 15.10.2003 a do 6 měsíců je přípravný výbor povinen svolat ustavující plenární zasedání.

PhDr. Luděk Beneš, ředitel Muzea Mladoboleslavska, byl sněmem zvolen za člena exekutivy AMG.

Dr. Beneš informoval přítomné o nových skutečnostech v přípravě novely zákona č. 122/2000 Sb., která se týká standardizace veřejných služeb poskytovaných muzei a galeriemi. Autor připravované novely, PhDr. Jiří Žalman z OMG MK ČR, zaslal exekutivě další verzi návrhu novely zákona. Dr. Beneš seznámil přítomné s vyjádřením exekutivy AMG. Exekutiva přivítala skutečnost, že nový návrh již nevymezuje pouze určitou skupinu muzeí jako poskytovatele veřejných služeb. Dle nynějšího návrhu jsou poskytovateli standardizovaných veřejných služeb muzea, zřizovaná ČR nebo územními samosprávnými celky, která mají sbírky, s nimiž hospodaří, zapsané v centrální evidenci sbí-

rek. Naopak v principu stanovení standardů pro muzea a galerie výčtem, na kterém MK ČR trvá, se exekutiva s předkladatelem novely i nadále neshoduje.

Předložený návrh již neřeší (oproti předchozím verzím) majetkové vztahy k archeologickým nálezům vyzdviženým jiným oprávněným subjektem, než státním.

Poznámka předsedkyně: Archeologické nálezy dle současného památkového zákona zůstávají státní a pokud budou při jejich vyzdvihování a deponování u nestátních institucí vznikat problémy, mají se dotčené organizace obracet na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Toto stanovisko, dle dr. Žalmana, zastává právní odbor MK ČR.

Závěrem se rozproutila diskuse ohledně zařazování pracovníků do 16. třídní platové tabulky, platné od 1.1.2004, na základě nařízení vlády č. 469/2002 Sb. (katalog prací) a č. 330/2003 Sb. o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Otázka zařazení do tříd se bude odvíjet také (nebo zejména) na základě výše finančních možností – mzdových limitů institucí, které nyní však nejsou známy. Dále proběhla debata ohledně § 5 odst. 2) pís. h) nařízení vlády č. 330/2003 Sb., na základě jehož přísluší odbornému pracovníku muzea, galerie atd. platový tarif dle platové stupnice v příloze č. 2 (tj. tabulka cca o 10 % vyšší než základní). Přítomní se shodli na principu, že odborným pracovníkem muzea a galerie je pracovník, který při výkonu své funkce pracuje se sbírkami, tj. sbírky spravuje, ošetřuje, vědecky vyhodnocuje nebo je prezentuje apod. Dále bylo konstatováno, že dle metodiky ČSÚ (viz výkazy KULT (M K) V 14-01) se jako odborní pracovníci v muzeu vykazují „vědečtí pracovníci, kurátoři sbírek, kvalifikovaní konzervátoři, restaurátoři a pracovníci managementu (ředitelé, náměstci, manažeri, vedoucí ekonomové)“.

Eva Balaščíková

Zasedání sekce muzeí Královéhradeckého kraje

Setkání proběhlo dne 15. 12. 2003 v budově Východočeského muzea v Hradci Králové. Kromě představitelů institucí se jednání zúčastnil i vedoucí odboru kultury a památkové péče příslušného krajského úřadu. Po krátké informaci o dění AMG a přípravě zákonů týkajících se resortu bylo přistoupeno v duchu stanov AMG k volbě předsedy sekce. Novou předsedkyní byla zvolena Mgr. Alexandra Teodoridisová, ředitelka Městského muzea ve Dvoře Králové a vystřídala tak ve funkci Mgr. Jaromíra Gottlieba. Dr. Zahradník, ředitel Východočeské-

ho muzea, představil materiál „Bojiště z roku 1866 – královéhradecký kraj – památky, muzea, naučné stezky, exkurze“, který jakožto produkt cestovního ruchu zve návštěvníky v rámci celého kraje do devíti muzeí a na šest naučných stezek, věnovaných historickému tématu. Ředitelka Městského muzea v Jaroměři, dr. Olga Mertlíková, referovala o připravovaném otevření pobočky muzea v Josefově – první vojensko historické muzeum P. Frosta, chystané na 3. dubna 2004.

Jaromír Gottlieb

Pražská krajská sekce jednala o muzejní noci

Členové pražské krajské sekce AMG se setkali 10. 12. 2003 v Muzeu hlavního města Prahy.

Dr. Stehlík a Dr. Strnadová informovali přítomné o přípravách „pražské muzejní noci“, která by se měla uskutečnit v červnu 2004. O této akci začalo nezávisle na sobě přemýšlet několik členů sekce. Vzhledem k tomu, že nejdále je příprava v Národním muzeu, bude toto hlavním koordinátorem akce. Národní muzeum bude po polovině ledna, kdy by měl být zpracován manuál akce, všechny členy sekce (i další muzea a galerie, která nejsou členy AMG) informovat o konkrétnějších propozicích, aby mohla muzea s dostatečným předstihem závazně deklarovat svoji účast. Každé ze zúčastněných muzeí by mělo kromě komentovaných prohlídek nabídnout zvláštní program pro tuto příležitost.

Zápis ze zasedání předsedů komisí AMG ze dne 22. ledna 2004

v přednáškovém sále Národního muzea v Praze

Jednání řídil I. místopředseda AMG PhDr. Michal Lukeš. Hlavním bodem zasedání bylo seznámení předsedů komisí se změnami stanov AMG platnými od 16. října 2004.

Nové stanovy dávají předsedům komisí jako členům senátu AMG s hlasem rozhodujícím větší pravomoci a širší prostor podílet se na činnosti AMG. Další změny bylo nutné provést v přihlašování a registraci členů jednotlivých komisí. Členství v komisích musí být dobrovolné, a proto budou zájemci o členství přijímáni na základě zasláné přihlášky. Výbor komise pak rozhodne, zda nového člena přijme. Novou povinností člena je vykonávat funkci, do které byl zvolen. Každá komise by měla vypracovat vlastní jednací řád. Povinností komise je zveřejňovat veškeré dokumenty vzniklé z její činnosti na serveru AMG, za což je odpovědný předseda komise. V rámci serveru má každá komise vlastní internetovou stránku se seznamem svých členů a kontakty na ně, dále je zde prostor pro umístění dalších informačních materiálů. Každý člen komise má možnost požádat správce serveru AMG Ing. Karla Vacka (vacek@iir.cz) o přidělení přístupového hesla na stránku komise, aby zde mohl sám uveřejňovat informace týkající se komise. Ing. Vacek nabídl všem uživatelům v začátcích používání systému odbornou pomoc. Pokud členové komisí nebudou chtít využít této možnosti, mohou zasílat informace sekretariátu AMG.

Za sekretariát AMG povede evidenci členské základny komisí An-

na Komárková. Proběhla diskuse k tomuto bodu, která se zabývala otázkou volného vstupu, regulačních opatření atd.

Volba předsedy pražské krajské sekce AMG – byl navržen jediný kandidát a to stávající předsedkyně sekce PhDr. Zuzana Strnadová, která byla posléze zvolena osmi hlasy z devíti přítomných členů sekce (Dr. Strnadová se zdržela hlasování).

Dále proběhla živá diskuse k problematice zařizování pracovníků do 16 platových tříd podle nařízení vlády 583/2002 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 251/1992 Sb. a objemem mzdových prostředků pro rok 2004, které nikdo z přítomných, kterých se tato změna týká, neznal. Zabývali jsme se i tlakem zřizovatelů na snižování počtu zaměstnanců – zejména u institucí zřizovaných státem.

na Komárková. Sekretariát AMG vytvoří jednotný informační systém, bude evidovat členy komisí, přihlášky zájemců o členství v komisích, starat se o aktuálnost informací. Celá AMG tím zlepší přehled o činnosti jednotlivých komisí, jejich strategii a plánech. Nový režim komisí by měl být zaveden do konce září 2004.

Výkonná ředitelka AMG Mgr. Dagmar Fialová seznámila zasedání s novou podobou Organizačního a Jednacího řádu AMG, který bude projednáván na senátu AMG 4.3.2004. Součástí Jednacího řádu AMG bude vzor jednacího řádu pro komise a podoba přihlášky členů komisí. Nové stanovy i Organizační a Jednací řád budou dostupné na serveru AMG. Dle jednacího řádu mají komise povinnost každý rok zasílat informace o své činnosti k 31. prosinci, aby mohla být na jejich základě zpracována výroční zpráva AMG. Jelikož AMG ještě neobdržela informace od všech komisí, požádala výkonná ředitelka AMG předsedy komisí o zaslání podkladů pro výroční zprávu za rok 2003 do 29. února 2004. Každý rok musí AMG podat návrh své činnosti a žádost o dotaci na Ministerstvo kultury ČR k 15. lednu. Proto je nutné, aby komise poslaly projekt a plán své činnosti vždy do 31. října předchozího roku.

II. místopředsedkyně AMG a předsedkyně redakční rady Věstníku AMG PhDr. Eva Dittertová navrhla, aby všechny informace týkající se komisí a výzva k přihlašování nových členů byly otištěny ve Věstníku AMG.

Anna Komárková

Havlíčkův Brod
Galerie výtvarného umění
Jiří Samek: Grafika
6.2.2004 - 14.3.2004

Hlinsko v Čechách
Městské muzeum a galerie
Zdeněk Seydel dětem
19.3.2004 - 18.4.2004

Hodonín
Galerie výtvarného umění
Richard Fremund (1928-1969)
25.2.2004 - 18.4.2004
Jan Raba: Fotografie
25.2.2004 - 18.4.2004

Masarykovo muzeum v Hodoníně
Na zbojstvo se oddali
13.2.2004 - 23.5.2004

Horní Planá
Rodný domek Adalberta Stiftera
Vítkův Hrádek - symbol vzájemnosti
duben 2004 - říjen 2004

Most mezi lidmi / Zvonková - Glöckelberg

duben 2004 - říjen 2004
Fotograf Adalbert Stifter
duben 2004 - říjen 2004

Horní Slavkov
Muzeum Horní Slavkov
Hornická činnost - pohlednice z historie hornictví
12.2.2004 - 26.3.2004

Humpolec
Městské kulturní a informační středisko - Muzeum dr. Aleše Hrdličky

Jan Semrád: Obrazy
duben 2004
Petra Timurová: strukturální obrazová abstrakce
2.3.2004 - 26.3.2004

Dolní nám.
Australské drahé opály
17.1.2004 - 26.2.2004
Jiří Kotek: Obrazy z let 1994-2004
3.3.2004 - 30.3.2004

Karel Kubíček: Obrazy
duben 2004

Hustopeče
Městské muzeum
Ivan Sýkora: Zátíší a krajina Vysočiny
8.2.2004 - 29.2.2004

Aleš Zimmermann, Jana Jurášková: Plastiky a obrazy
březen 2004

Výtvarníci moravsko-slovenského pomezí
duben 2004

Cheb
Krajské muzeum Cheb
Maestro Rudolf Serkin
dlouhotrvající výstava
Johann Balthasar Neumann (1687-1753) - barokní architekt a stavitel
dlouhotrvající výstava

J.W. Goethe a západní Čechy
březen 2004 - červen 2004

Chomutov
Oblastní muzeum
Nová stálá expozice: Pohledy do pravěku Chomutovska (od 30. května 2002)

Cukr, prosím?

od 11.12.2003

Panenky paní Anny Šlesingerové

5.2.2004 - 27.3.2004

Radnice

Tibet před padesáti lety ve fotografiích

Josefa Vaniše a Vladimíra Síse

24.1.2004 - 13.3.2004

Představuje se Oederan - Miniatury

staveb

20.2.2004 - 27.3.2004

Chrast u Chrudimě

Městské muzeum

Eva Francová: Obrazy, textilie

duben 2004 - květen 2004

Cyklus zaniklých řemesel:

Tkalci a barvíři

duben 2004 - srpen 2004

Chrudim

Kabinet ex libris - umělecké sbírky PNP

Václav Hollar: Výběr z grafického díla

18.2.2004 - 9.5.2004

Muzeum loutkářských kultur

Zdeněk Seydl dětem

21.1.2004 - 7.3.2004

Tomáš Volkmer: Portréty loutek

1.3.2004 - 30.12.2004

Loutky z Plzně

1.3.2004 - 30.12.2004

Denisa Wagnerová: Dětem

11.3.2004 - 25.4.2004

Regionální muzeum v Chrudimi

Petr Kmošek: Obrazy

29.1.2004 - 7.3.2004

Lahve, lahvičky

5.2.2004 - 21.3.2004

Přírodovědné sbírky a jejich sběratelé

18.3.2004 - 6.6.2004

Víte co je NATURA?

1.4.2004 - 9.5.2004

Jablonec nad Nisou

Muzeum skla a bižuterie

Galerie Belveder

Poklady z depozitáře

leden 2004 - únor 2004

Sdružení fotografů Euroregion Nisa -

Kontakt

březen 2004

Velikonoce v Belvedéru

6.4.2004 - 8.4.2004

E. Reytharová: Autorský šperk

duben 2004 - květen 2004

Jablunkov

Výstavní síň Muzea Těšínska

Lidová řezbářství

30.3.2004 - 30.9.2004

Jesenice

Muzeum Jesenice

Kolomázník jede a kolomaz veze, aneb

dějiny dehtářství na Rakovnicku

22.1.2004 - 7.3.2004

Jeseník

Vlastivědné muzeum Jesenicka

Výstavní sál ve Vodní tvrzi

Historie využívání nerostných surovin

na Jesenicku

listopad 2003 - únor 2004

Jičín

Regionální muzeum a galerie

Nová stálá expozice: Herna a dílna

Novelizace stanov AMG a nový režim komisí

Stanovy Asociace muzeí a galerií České republiky, které byly novelizovány VII. Sněmem AMG v Hradci Králové v roce 2003, vytvářejí principiálně zcela odlišné prostředí pro chod komisí muzejních pracovníků, než bylo doposud.

I nadále je právem člena AMG (řádného, čestného či individuálního) účastnit se činnosti komisí (§ 5, odst. 2), ovšem na základě komisí přijaté přihlášky. O přijetí za člena komise rozhoduje výbor komise; proti nepřijetí za člena komise se může člen odvolat k senátu AMG. O zřízení komise rozhoduje sněm AMG, a to na základě písemného návrhu předloženého minimálně třemi členy. O zániku komise rozhoduje rovněž sněm; senát AMG může rozhodnout o dočasném pozastavení činnosti komise (§ 15, odst. 3-5). Exekutiva AMG má právo svolat mimořádné zasedání a navrhnout novou volbu předsedy komise, pokud tento předseda dlouhodobě neplní své povinnosti vyplývající ze stanov, či jiným hrubým způsobem porušuje stanovy.

Řádný člen je v komisi zastupován libovolným počtem svých zaměstnanců s rovným právem hlasovat, volit a být volen do funkcí v příslušné komisi. K činnosti v rámci komise zmocňuje zaměstnance statutární orgán řádného člena.

Povinnými orgány komise jsou plenární zasedání, tvořené všemi členy komise, a minimálně tříčlenný výbor v čele s předsedou. Komise je oprávněna ustavit svou vlastní oborovou a/či regionální strukturu. Komise je rovněž povinna přijmout na plenárním zasedání vlastní jednacím řád, jehož náležitosti a struktura budou zakotveny v novém Jednacím řádu AMG. Komise jsou na plenárním zasedání povinny přijmout ještě dokument, který stanoví strategii a cíle jejich činnosti.

Předpokládá se, že dokument by měl být vždy přijat zároveň s novou volbou výboru komise, jako zadání plenárního zasedání výboru po jeho volební období.

Z pohledu předsedů komisí bude jistě nejproblematictější otázka přihlašování členů komise, která byla do stanov zavedena na přímý pokyn Ministerstva vnitra ČR, s odůvodněním porušování principu dobrovolnosti sdružování ve smyslu ustanovení zákona 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

Dle starého režimu komisí se počítalo s automatickým členstvím v komisi vzhledem k oborové/specializačnímu pracovnímu postavení. Exekutiva AMG si je vědoma složitosti situace předsedů jednotlivých komisí, kte-

rá by nadbytečnou administrativou vznikla, a předpokládá vytvoření jednotného informačního systému, ve kterém se bude člen AMG ke členství přihlašovat na sekretariátu AMG, který bude přihlášky předávat předsedovi/výboru dané komise. Výbor komise bude po projednání přihlášky informovat sekretariát i zájemce o členství v komisi o výsledku svého jednání.

Významným přínosem novelizovaných stanov AMG je změna postavení předsedy komise jako člena senátu s hlasem rozhodovacím. Předsedové komisí se tak budou přímo podílet na rozhodování o činnosti sdružení; informačních a finančních tocích.

Doposud se předsedové komisí podíleli především na informačních tocích uvnitř AMG; jejich práva a povinnosti byly ustanoveny jednacím řádem – zatím není předpoklad, že by se tyto požadavky měnily; spíše je třeba upozornit na tato ustanovení a na nevyužívané možnosti pomocí Věstníku a internetových stránek informovat muzejní odbornou veřejnost o činnostech komisí.

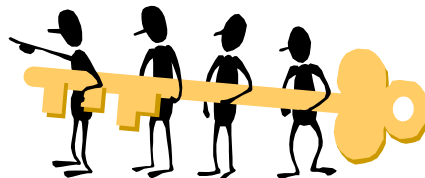
Novým dokumentem, který AMG dle stanov musí zpracovat, je Organizační řád, který zejména stanoví vzájemné vztahy a kompetence mezi členy exekutivy, výkonným ředitelem a sekretariátem. Tento organizační řád by mohl být rozšířen o kompetence a vzájemné vztahy všech členů senátu, a to zejména těch s hlasem rozhodovacím.

Senát AMG, který bude zasedat 4. března 2004 v Národním muzeu v Praze, bude projednávat nový organizační řád a nový jednacím řád, který bude reflektovat situaci změnou novelizovanými stanovami.

Poté naleznete ve Věstníku AMG a rovněž na internetové adrese AMG formuláře, sloužící k přihlašování členů do komisí a časový harmonogram konání valných hromad reakreditovaných komisí.

Doufáme, že tyto nutné změny v dosavadním chodu naší asociace přinesou oživení činnosti některých komisí a větší efektivitu práce celé AMG.

Mgr. Dagmar Fialová
výkonná ředitelka AMG

ZPRÁVY, AKTUALITY, INFORMACE

Česká republika – etika je i v muzeích věcí odvahy

Podle přísloví „pro pravdu se lidé nejvíc zlobí“ lze posuzovat některé výtky Václavu Havlovi, že se příliš věnoval problémům morálky v současných českých zemích. Je bez pochyb, že tomu, kdo ctí etiku poctivého a demokraticky otevřeného přístupu k životu takto orientované veřejné úvahy nemohou nijak vadit. Jsou užitečné vždy a všude, coby nenahraditelná sociální hygiena. O to více ve společnosti, která se jen pomalu zbavuje morálních deformací přirozeně výhodných k přežití za totality.

Na společnost může mít významný vliv nejen kvalita osobních postojů politiků a úředníků, ale také manažerů veřejně prospěšné sféry. V ní zaujímají specifické postavení muzea umění. Činnost těchto ústavů se odlišuje od obecně historických muzeí tím, že se podstatně více zabývají současností přímo prolínající různé sféry života. Umění, které nemá zůstat formálně izolovaným samo pro sebe, se často silně emotivně dotýká filosofie, ekologie, stavebnictví, obecně životního stylu i právě již zmiňované morálky. Při jeho prezentaci se proto nezbytně projeví osobnostní profily vedení i odborných pracovníků muzea. I když se budou snažit s odstupem akceptovat pluralitu společenských postojů, osobní etika jim nezbytně vymezí určité hranice, které nemohou překročit a naopak také oblasti, kterým se nesmí vyhybat.

Prvý imperativ se charakterizuje méně snadno než druhý. Je zřejmé, že pracovníci muzea by neměli podporovat prezentaci umění směřujícího proto principům lidskosti, ohleduplnosti, snášenlivosti, ochrany slabších skupin apod. Soudobé umělecké projevy však bývají natolik individualizované a současně tematicky mnohočetné, že je z toho hlediska velmi obtížné je zkoumat. Vyžaduje to kromě etiky velkou citlivost, zkušenost a kvalifikaci, mj. sociálně psychologickou.

Druhý imperativ je prostý. K základním etickým povinnostem

muzeí umění patří využití všech prostředků tvorby, které mohou pozitivně ovlivnit nejproblematičtější místa života společnosti. Jesliže volná tvorba tuto moc nemá, musí posloužit užité. Je nám k dispozici ve dvou rovinách. Srovnáním kvality a nekvality může působit na zvyšování úrovně všech užitých oborů. Od architektury přes produktový design až k typografii. Muzea uvylá práci pouze s volným uměním si tak užitečně doplní spektrum svého působení. Nesmí při tom však zapomenout, že kvality užité tvorby jsou formovány nejen stylově, ale zejména ergonomicky.

Druhá rovina užití designu se dotýká zásadnějších dopadů na veřejnost. Jde o prezentaci tzv. sociální reklamy, která ve kvalitní podobě dokáže na společnost velmi účinně působit v rovinách ekologie, zdravotní osvěty, etiky, duchovní problematiky, rozvoje demokracie atd. Zde by měl profesionální muzejní práce kvalifikovat nejen výběr filosofie prezentovaných prací, ale také rozlišení funkčních a nefunkčních produktů.

Konkrétně to tedy znamená, že pracovníci muzea umění, který je morálně na výši, se bude pravidelně zabývat prezentací kontrastního srovnávání kvalitních ukázek architektury, produktového i grafického designu s podprůměrnými a bude často zařazovat do programu výstavy tzv. sociální reklamy orientované na etiku, ekologii, zdravotní osvětu, rozvoj demokracie apod.

To však přináší muzeím mnoho rizik, zejména v českém prostředí, kde zatím není dopracována forma demokratické vazby k jejich zřizovatelům. Na muzejní pracovníky jsou proto vedle etických nároků kladeny také značné požadavky ve smyslu jejich větší odvahy a obětavosti, neboť snahy o kvalitu práce jim přinášejí existenční ohrožení.

Jiří Zahradník

Dvě česká města: BLACK & WHITE

Znám dvě česká města se zcela odlišným vztahem radnice ke svému muzeu. Je zbytečné se ptát, která to konkrétně jsou, zda leží na Moravě nebo v Čechách. Podstatné je, že tak extrémně rozdílný vztah ke kultuře je u nás možný. Obě muzea mají velmi aktivní vztah ke své komunitě, nejsou to žádné spící instituce, jak je u nás ještě často obvyklé. Zajímají se o současný rozvoj svého města, snaží se přednáškami a výsta-

vami podněcovat kvalitu a odhalovat negativní stránky každodenního života. Není divu, že se přitom dotýkají otázek rozvoje demokracie, stavu etiky, ochrany památek a přírody, bojů proti ničení životního prostředí, obhajoby kvalit architektury i veřejnosti určených produktů designu.

V prvním z měst jsou ředitel i odborní pracovníci za takovou práci obecně uznáváni, radnice ctí jejich veřejně prospěšné působení a je

Muzea hry (od 15. června 2002)
Hospodářský a živnostenský život na Jičínsku
30.1.2004 - 7.3.2004
Od masopustu do Velikonoc - lidové zvykosloví na Jičínsku a v Podkrkonoší
12.3.2004 - 12.4.2004
130. výročí narození Karla Krause
22.4.2004 - 16.5.2004

Galerie

A. Hofmanová, B. Kužel, S. Serdelová
únor 2004

Petr Heber: *Objekty, plastiky*

4.3.2004 - 28.3.2004

Michal Ščigol: *Obrazy*

1.4.2004 - 2.5.2004

Jihlava

Muzeum Vysočiny

Expoziční budova

Budíž světle! - osvětlovadla

ze sbírek muzea

24.2.2004 - 28.3.2004

Velikonoční výstava, včelaři

2.4.2004 - 18.4.2004

Jílové u Prahy

Regionální muzeum v Jílovém u Prahy

Fotografie Petry Růžičkové

7.2.2004 - 28.3.2004

Tomáš Tesařík: *Malba*

21.2.2004 - 21.3.2004

Dana Sahánková: *Plastiky a kresby*

21.2.2004 - 21.3.2004

Victorie Bann Jiráňková: *Volná grafika a dětská ilustrace*

2.4.2004 - 23.5.2004

Eva Jandíková: *Interiérový textil;*

Helena Loudová: *Užitková a dekorativní keramika*

2.4.2004 - 30.5.2004

Bohumil Janda: *Živá příroda*

3.4.2004 - 2.5.2004

Velikonoční výstava

3.4.2004 - 2.5.2004

Jindřichův Hradec

Muzeum Jindřichohradecka

Dejte vejce malovaný

3.4.2004 - 18.4.2004

Ema Destinová a Bedřich Smetana

1.4.2004 - 6.1.2005

Fotografie I. Jahelky: Himaláje

duben 2004 - květen 2004

Kamenický Šenov

Sklářské muzeum

Sklo v pohybu

13.1.2004 - 25.3.2004

Karlovy Vary

Karlovarské muzeum - expoziční budova

Znaky měst a rodů Karlovarského kraje - malby Petra Verneru

11.2.2004 - 4.4.2004

Karviná - Fryštát

Výstavní síň Muzea Těšínska

Poezie těšínské lidové architektury

9.12.2003 - 28.3.2004

Klatovy

Galerie Klatovy/Klenová

Galerie U Bílého jednorozce v Klatovech

Peter Janáček: *Belle de Jour*

31.1.2004 - 28.3.2004

Malíři '03

31.1.2004 - 28.3.2004

Okresní muzeum v Klatovech

Z nových přírůstků etnografické sbírky muzea

21.1.2004 - 5.3.2004

Klatovy a Klatovsko v obrazech

21.1.2004 - 5.3.2004

JUDr. Karel Hostaš

17.3.2004 - 4.7.2004

Na stezkách krále Šumavy

17.3.2004 - 23.5.2004

Kolín

Regionální muzeum v Kolíně

Rudolf Jung: Fotografie

29.1.2004 - 29.2.2004

Bedřiška Znojemská: Zamyšlení

26.2.2004 - 22.3.2004

Středověká města: Čáslav - Kolín - Kutná Hora

4.3.2004 - 31.3.2004

Z tvorby malířky Višňákové

26.3.2004 - 25.4.2004

Dvořákovo muzeum pravěku na Kolínsku

Svět očima dětí

20.1.2004 - 26.3.2004

Kouřim

Muzeum Kouřimska

Svatý Prokop - veliký divotvůrce český

21.9.2003 - do října 2004

Muzeum lidových staveb

v Kouřimi

Vylez hastrmane z vody, budeme plést pamihody

16.3.2004 - 18.4.2004

Řehořské občůzky a setkání

maléřeček

20.3.2004

Smrt vynešes, nové léto přineses

3.4.2004 - 4.4.2004

Chození s Jidášem; Před pomlázkou

10.4.2004 - 11.4.2004

Lidová architektura na Bělsku v kresbách Bohumila Dejmka

24.4.2004 - 16.7.2004

Kravaře ve Slezsku

Zámecké muzeum

Historické motocykly

leden 2004 - březen 2004

Krnov

MIKS - městské muzeum

Svatoslav Böhms: Výtvarné návrhy

a grafika 1997-2003

15.2.2004 - 19.3.2004

Vladimír Ossif: Obrazy

4.4.2004 - 7.5.2004

Kroměříž

Muzeum Kroměřížska

Žena v zrcadle času & Historické kočárky

15.1.2004 - 24.3.2004

Český symbolismus a poetismus v grafické tvorbě 1. poloviny 20. století

5.2.2004 - 14.3.2004

Lanškroun

Městské muzeum

Ondřej Jirásek: Lanškrounské rybníky

28.2.2004 - 4.4.2004

Galerie

David Szalav - umělecký kovář

28.2.2004 - 4.4.2004

ochotna jednotlivé kroky adekvátně finančně podpořit. Ve chvílích, kdy se muzeum přirozeně dostává do konfliktu s různými zájmovými skupinami, je nadřazený orgán schopen se své instituce zastat tak, že si to útočník příště rozmyslí. Pro úředníky města to není zcela pohodlná práce, ale předpokládají, že je ocení poctivá část obyvatel, stejně jako věří, že tato skupina veřejnosti má větší sílu než ti, kteří jsou lhostejní nebo mají zlé úmysly. A že se bude takto jen posilovat a rozrůstat. Radnice také cíleně využívá odborný potenciál pracovníků muzea. Starosta vydal nařízení, že vedoucí odborů jsou povinni konzultovat projekty z oblasti architektury a životního prostředí s jednotlivými kvalifikovanými pracovníky muzea. Historik umění spravující sbírku architektury je proto například zván do všech výběrových komisí posuzujících nové projekty nebo k jednáním o územním plánu. Přírodovědec je zapojen do posuzování projektů dotýkajících se ekologie. Muzeum rády a bez postranních úmyslů sponzorsky podporují místní firmy dobrého jména. Považují také za čest pořádat bankety propagující jejich značku v reprezentačních prostorách svého muzea, na které, ať již patří k jejich zálibám nebo ne, jsou patřičně hrdí. Ředitel muzea je proto zván na všechny slavnosti, společně se starostou a vedoucím místní knihovny.

Ve druhém z měst by se dala situace stručně popsat oblíbeným rčení z dob vlády komunistů: každá kvalitní a poctivě míněná snaha musí

být po zásluhách řádně potrestána. Společensky prospěšné aktivity muzea jsou radnicí buď totalitním, nedemokratickým způsobem přímo zakazovány, nebo je na ředitele vykonáván nepřímý psychický nátlak, aby si raději podobnou činnost pro příště sám rozmyslel. Pokud totiž společensky angažovaná práce nevdává přímo jednotlivým úředníkům radnice, tak se předpokládá, že bude vadit různým zájmovým skupinám. A důležitější pro řádnou „kancelářskou myš“ je přeci příjemný klid, než užitečné pracovní výsledky. Za absenci činnosti s opravdovým společenským dopadem se v českém prostředí přeci, jak známo, nestřílí. Odborní pracovníci muzea se občas domnívají, že by mohli radnici posloužit vyjádřením k různých projektům. Úředníci ale před nimi tají, co mohou, jen aby jim, nedejbože, nezávislý odborný názor nepřidělal práci a nepokazil vztahy s kamarády na nevelkém přehledném kolbišti maloměsta. Ředitele muzea tady nikdo nezve na prestižní oslavy, vždyť on jistě(!) není ta pravá osoba ke zlepšení firemní image. Ještě by mohl při společenské konverzaci navodit příliš náročná témata, na hony vzdálená oblíbeným bulvárním médiím! On také pan ředitel má chudák jiné starosti, než se chodit bavit s bohací. Musí doma v klidu vydychovat, aby psychicky ustál časté výhrůžky zřizovatele, které všemi známými způsoby skloňují slovo výpověď.

Jitka Peřinová

Unikátní konzervační ozařovací pracoviště ve Středočeském muzeu v Roztokách u Prahy je od ledna 2004 opět otevřeno

Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy bylo vždy proslulé konzervátorskými pracovišti. Veřejnost znala především unikátní konzervační ozařovací pracoviště pro konzervaci organických materiálů, převážně dřevěných artefaktů, napadených škůdci. Tomuto pracovišti svěřovaly své předměty jak různé instituce, tak soukromníci z celé republiky.

Při povodni v roce 2002, kdy bylo Středočeské muzeum postiženo v maximální míře, byly prostory ozařovacího pracoviště, umístěné ve sklepních prostorách, zcela zaplaveny a zaneseny bahnem. V důsledku toho bylo veškeré technické zařízení těžce poškozeno a částečně zničeno. Vysychání prostor probíhalo velmi pomalu, a tak teprve rok po povodni se mohlo začít s obnovou technologie.

Nyní, po celkové rekonstrukci a veškerých bezpečnostních zkouškách, konzervační ozařovací pracoviště znovu zahajuje provoz.

Konzervační ozařovací pracoviště využívá biocidních účinků ioni-

zujícího záření, emitovaného radioaktivním izotopem kobaltu. Tato metoda je zvláště výhodná pro hubení dřevokazného hmyzu, neboť je vysoce účinná v celém objemu napadeného dřeva a je zcela nedeštruktivní k ošetřovaným předmětům. Ozařování nemá vliv ani na povrchovou úpravu, ať se jedná o šelak, zlacení či jakoukoliv jinou úpravu. Samozřejmostí je naprostá neškodnost ošetřených předmětů, neboť neobsahují žádná radioaktivní ani chemická rezidua.

Pracoviště přijímá k ošetření předměty ze všech druhů organických materiálů jako je dřevo, kůže, textil, papír apod. Díky rozměrům ozařovací komory (4,5 x 4,5 x 2,7m) je možno i velké kusy nábytku a plastů.

Pracoviště je přístupno v pracovní dny od 7:30 do 14:30 hodin s polední přestávkou 12:00-12:30 hod.

Kontakty:

tel. 233 029 046, 233 029 011, e-mail: konzervace@muzeum-roztoky.cz

PŘIPRAVUJE SE... (SEMINÁŘE, KONFERENCE)

Zbožné putování v evropské kultuře, 26.–29. května 2004 v Příbrami

Stav výzkumu na poli studia poutnictví jako zvláštního fenoménu duchovního projevu obyvatelstva dosáhl bodu, kdy je potřebné provést určité shrnutí a rekapitulaci výsledků dosavadního domácího bádání a porovnat je s dosaženými výsledky v zahraničí. Jako vhodný způsob se jeví mezinárodní vědecká konference. Místem konání bude Příbram, město pod nejvýznamnějším českým poutním místem – Svatou Horou. Obsahem jednání bude poutnictví jakožto putování se zbožným účelem ve všech aspektech tohoto pojmu. Předpokládá se proto interdisciplinární pojetí konference, na které budou zastoupeny humanitní obory od archeologie přes kulturní historii, pomocné vědy historické a dějiny umění až po religionistiku a teologii. Chronologicky konference obsáhne období od předkřesťanské éry až po současnost. Cílem konference je pokusit se postihnout poutnictví v jeho historických proměnách, důvody, které vedly k rozhodnutí podniknout pouť, projevy poutníků i správců poutních míst, vlastní podobu poutních objektů, artefakty spojené poutnictvím, průběh slavnostních i všedních dnů na místě a konečně i vliv poutníků a poutního místa na jejich okolí. Nepředpokládá se žádné konfesijní omezení.

Jedním z podstatných přínosů konference bude mezinárodní konfrontace dosažených výsledků bádání. Očekává se, že konference se stane počátečním impulsem k zintenzivnění mezinárodní spolupráce v tomto oboru. Vzhledem k tomu, že Svatá Hora je poutním místem nejen českých katolíků, ale rovněž katolíků hornobavorských a hornobavorských, jedná se o projekt, který bude mapovat též intenzitu pozitivních českoněmeckých vztahů v minulosti.

Navrhované tematické okruhy:

Pouť: vymezení náboženské, religionistické, právní a společenské; literární topoi a motivy, symbolický rozměr
Síť kultovních a poutních míst: stát, region, město, klášter a lokální poutní místo

Všední a sváteční den poutního místa: kultury světců a liturgie, relikvie, bratrstva, procesy aj.

Na poutních cestách (infrastruktura, špitály, stravování, hygiena, aj.)

Ikonografické a materiální projevy poutnictví (zobrazení poutní tematiky ve výtvarném umění a architektuře, Ex voto, "Andachtsbild", grafika, poutní odznaky a devocionálie)

Pouť a její odraz v písemné kultuře (poutní průvodci a mapy, cestopisy, relace, deníky, knihy zázraků, poutní písně, legendy aj.)

Na hranicích a za hranicemi zbožnosti: pouť jako trest, kriminalita, právní reglementace poutí, pouť a zisk, pouť a uzdravení

Průběh a koncepce: Jedná se třídní konferenci s časově omezenými příspěvky. Písemná podoba referátů bude omezena podstatně méně. Předpokládányi jednacímí jazyky jsou čeština, angličtina a němčina. Finálním výstupem konference bude sborník příspěvků v angličtině nebo němčině s příloženým obsáhlým českým resumé. Po celou dobu projektu bude v provozu internetová stránka, kde budou zveřejňovány všechny podstatné informace, včetně abstraktů příspěvků. Koncem roku 2004 by tato stránka zanikla s tím, že abstrakty či resumé přednesených příspěvků by byly dále k dispozici na stránkách jedné ze zúčastněných institucí.

Součástí konference bude exkurze po nejbližších poutních místech (Svatá Hora, a dále např. Dobrá Voda u Březnice, Maková hora, Skalka u Mníšku pod Brdy, Pročevily, Nepomuk).

Pořadatelé: Centrum mediévistických studií Akademie věd České republiky, Etnologický ústav Akademie věd České republiky, Katedra pomocných věd historických a archivního studia Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Hornické muzeum Příbram, Státní oblastní archiv v Praze - Státní okresní archiv v Příbrami.

Kontakt:

PhDr. Daniel Doležal, Ph.D., SOA Praha – Státní okresní archiv v Příbrami: dolezal@archiv.pb.cz

Mgr. Eva Doležalová, Centrum mediévistických studií AV ČR: dolezal@hiu.cas.cz

PhDr. Markéta Holubová, Ph.D., Etnologický ústav AV ČR: holubova@eu.cas.cz

Mgr. Jan Hrdina, Výzkumné centrum pro dějiny vědy (Společné pracoviště ÚSD AV ČR a UK v Praze): jan.hrdina@tesmail.cz

Mgr. Rastislav Korený, Hornické muzeum Příbram: klapacius@mybox.cz

doc. PhDr. Hana Pátková, Ph.D., Katedra pomocných věd historických a archivního studia FFUK: PatkovaHana@seznam.cz

Bližší informace: www.poutnictvi.cz

Zdeněk Burian - malíř a ilustrátor
10.4.2004 - 16.5.2004

Lázně Bělohrad

Středisko městské kultury Lázně
Bělohrad - Památník K. V. Raise

Velikonoční výstava

27.3.2004 - 11.4.2004

Letohrad

Městské muzeum

Jaro v muzeu"

19.3.2004 - 10.4.2004

Liberec

Oblastní galerie

Ohlédnutí - výstava k 50. výročí právní
samostatnosti galerie

17.2.2004 - 28.3.2004

Severočeské muzeum

Toni Benetton: Plastiky a kresby

19.2.2004 - 31.3.2004

Říkáanky z peří

12.3.2004 - 2.5.2004

Litoměřice

Oblastní muzeum Litoměřice

Vítězslav Nezval, známý, neznámý

13.1.2004 - 18.4.2004

Severočeská galerie výtvarného
umění v Litoměřicích - příspěvková
organizace

Jindřich Průcha

27.11.2003 - 7.3.2004

Zbyněk Semerák

18.3.2004 - 2.5.2004

Litomyšl

Muzeum a galerie Litomyšl

Práce žáků Speciální školy v Litomyšli:

5.2.2004 - 9.3.2004

250 let založení Poštovního úřadu

v Litomyšli

8.3.2004 - 21.3.2004

Zdeněk Kopal: Život a dílo

30.3.2004 - 4.4.2004

Všem, kteří vzdorovali

4.4.2004 - 27.6.2004

Lomnice nad Popelkou

Městské muzeum a galerie

Vlastimil Mužíček: Obrazy

29.2.2004 - 28.3.2004

Výstava prací žáků ZUŠ

1.4.2004 - 25.4.2004

Louny

Galerie Benedikta Rejta

Václav Boštík, Jan Křížek, Jiří Mrázek

Do 11.4.2004

Mariánská Týnice

- Kralovice

Muzeum a galerie severního

Pízeňska

Lydie Šloufová: Obrazy

29.3.2004 - 2.5.2004

Milevsko

Milevské muzeum

Srí Lanka - perla Indického oceánu

3.3.2004 - 4.4.2004

Mladá Boleslav

Muzeum Mladoboleslavka

Nová stálá expozice: Paměť města

(od 23.10.2003)

Baroko v Pojizeří

1.1.2004 - 30.12.2004

Padesátá léta
11.3.2004 - 13.6.2004

Náchod

Okresní muzeum

Praha v grafikách Karla Gabriela
3.2.2004 - 29.2.2004
Výstavní síň muzea
Známý neznámý Karel Šafář
17.2.2004 - 28.3.2004

Nejdek

Národopisné muzeum v Nejdku

Tajemný svět lišejníků
26.2.2004 - 25.4.2004

Nové Město na Moravě

Horácká galerie

Mezinárodní výstava dětského umění
leden 2004 - březen 2004

Otmar Oliva, Vladislav Vaculka:

Dotyky a souvislosti
15.1.2004 - 14.3.2004

František Dörfl: Signály
29.1.2004 - 14.3.2004

Horácké muzeum

Z historie horáckého skla
leden 2004 - březen 2004

Nové Strašecí

Městské muzeum

Cechovní památky
květen 2003 - únor 2004

Jaroslav Blažek: Obrazy
28.2.2004 - 4.4.2004

Nový Bor

Sklářské muzeum

Sklářský mistr Václav Štěpánek
listopad 2003 - únor 2004

Opava

Slezské zemské muzeum

Profese: restaurátor
od 5.2.2004

Petr Bezruč: Slezské číslo (jubilejní bibliofilská edice)
6.2.2004 - 7.3.2004

Cechovní truhlice, typáře, poháry a vývěsní štíty ze sbírek muzea
od 19.2.2004

Orlová

Výstavní síň Muzea Těšínska

Lidová výšivka na Těšínsku
17.2.2004 - 13.6.2004

Ostrava

Ostravské muzeum

Tajemná dáma vod a mokřadů ...
vydra říční
2.2.2004 - 28.3.2004

100 nejvýznamnějších čínských archeologických objevů 20. století
26.2.2004 - 11.4.2004

Zlaté struny - výstava o harfě
4.3.2004 - 4.4.2004

Ostrava-Poruba

Nová síň v Ostravě-Porubě

Oscar Dominguez
od 9.12.2003

Pardubice

Východočeské muzeum

Nová stálá expozice: Peníze v Čechách, 1520-1620 (od 13.12.2003)
Zvířatům tvář v tvář
5.2.2004 - 16.5.2004

**Vlna zakládání muzeí v českých zemích 1900-1914
Prachatice 19.-21. 5. 2004**

Muzeum v Prachaticích oslaví v roce 2004 stoleté výročí založení a v rámci oslav této události pořádá třídenní muzejní konferenci na téma zakládání městských muzeí v českých zemích v letech 1900-1914. Cílem konference je zmapovat poslední období vzniku muzeí v Čechách a na Moravě před vypuknutím 1. světové války, a to jak obecně, tak i z hlediska jednotlivých muzeí. Jednání proběhne ve třech dnech v Radničním sále na Velkém náměstí.

Program konference:

19. května

10.00-13.00 příjezd účastníků, ubytování, prezentace
13.00 slavnostní zahájení
13.30 úvodní projev PhDr. Františka Šebka
14.00-17.00 I. jednací blok věnovaný jihočeským muzeím
18.30 vernisáž výstavy Muzeum za císaře pána, občerstvení

20. května

9.00-12.00 2. jednací blok věnovaný muzeím z Čech
12.00-14.00 oběd
14.00-17.00 3. jednací blok věnovaný moravským muzeím
17.30-18.00 divadelní představení v Městském divadle
19.00 společná večeře účastníků konference

21. května

Odborná muzejní exkurze po stopách Zlaté stezky do Pasova
8.00 odjezd z Prachatic
8.30-9.00 muzeum ve Volarech
9.00-10.00 přejezd státní hranice ve Strážném, zastávka v Röhrnbachu

10.00-11.30 prohlídka muzea Zlaté stezky ve Waldkirchenu, procházka městem
11.30-12.00 přejezd do Pasova
12.30-13.30 prohlídka římského kastru Boiotro v Pasově
13.30-14.30 individuální prohlídka Pasova
15.00 odjezd zpět do Prachatic (předpokládaný návrat v 17.00)

Účastnický poplatek na konferenci činí 300,- Kč při platbě do konce února na naše číslo účtu 414103-544/0600 (pro rozlišení platby nezapomeňte uvést IČO jako variabilní symbol v závazné přihlášce), v ceně je zahrnuto občerstvení po dobu průběhu konference a zaslání sborníku příspěvků účastníkům. Účastnický poplatek hrazený při prezentaci konference 19. května činí 400,- Kč.

Ubytování je připraveno ve dvou cenových relacích.

Hotel: a) pokoj jedno/dvou/tří/čtyřlůžkový: 590/790/990/1190 Kč (včetně snídaně)

b) apartmán pro 5 osob: 1590 Kč (včetně snídaně)

Penzion: pokoj jedno/dvou/třílůžkový 350/550/700 Kč (bez snídaně)

Upozorňujeme zájemce o účast na zájezdu do Pasova o nutnost mít s sebou platný pas a o zajištění ubytování i na pátek 21.5. (poslední autobusový spoj na Brno odjíždí v 15.40, na Prahu s přestupem 17.15).

Kontaktní adresa: PhDr. František Kubů, tel.: 388 311 419.

Prachatické muzeum, Neumannova 13, 383 01 Prachatice

Závazná přihláška

na konferenci „Vlna zakládání městských muzeí v českých zemích“

Jméno, příjmení, titul:

Název instituce:

Adresa:

Telefon, fax:

E-mail:

Přihlašuji se na dny:

19.5.

20.5.

21.5.

Požaduji ubytování na tyto dny (zakroužkujte):

18.5.

19.5.

20.5.

21.5.

Pokoje v hotelu:

Jednolůžkový

Dvoulůžkový

Třílůžkový

Čtyřlůžkový

Apartmán

Pokoje v penzionu:

Jednolůžkový

Dvoulůžkový

Trojlůžkový

Souhlas ředitele:

Dne:

Podpis:

Železářství v západních Čechách, Rokycany 23.–24. září 2004

Muzeum Dr. Bohuslava Horáka již počtvrté pořádá konferenci věnovanou tradicím a současnosti železářské výroby. Během minulých let byla pozornost věnována mimo jiné ochraně železářských památek, osobnostem spojeným s železářskou výrobou, železářství 20. století atd. Tentokrát je tématem konference „Železářství v západních Čechách“. Konference proběhne ve dnech 23.–24. září 2004 v prostorách Muzea Dr. Bohuslava Horáka a bude doplněna vhodným doprovodným programem (exkurze apod.).

Svoji účast na konferenci a název příspěvku, pokud budete mít zájem aktivně vystoupit, zašlete na adresu muzea (Muzeum Dr. B. Horáka, nám. J. Urbana 141/I, 337 01 Rokycany) do 31. března 2004. Výstupem z konference bude speciální tematický sborník.

Veškeré bližší informace, zahrnující podrobný program semináře, jednotlivé exkurze i pokyny pro autory příspěvků a nabídky ubytování budou zaslány všem, kteří potvrdí svoji účast.

Radka Červená

Východočeské bibliofórum '04

Krkonošské muzeum Správy Krkonošského národního parku ve Vrchlabí vyhlašuje již 4. ročník soutěže umělecké knižní vazby pod názvem Východočeské bibliofórum 2004. Soutěž je určena pro knihaře profesionály i amatéry, kteří mají trvalé bydliště či pracoviště v severovýchodních Čechách (kraje Liberecký, Hradecký a Pardubický). Porota bude hodnotit nejen uměleckou a řemeslnou úroveň knižní vazby, ale přihlédne i k tematice jednotlivých exponátů

a to podle následujícího pořadí: a) Krkonoše a spisovatelé Krkonoš, b) ochrana přírody, c) ostatní tituly. Výstava soutěžních prací se uskuteční v září-říjnu 2004 v Krkonošském muzeu ve Vrchlabí.

O další podrobnosti a přihlášku do soutěže je možné napsat na adresu: Správa KRMAP, Krkonošské muzeum, Helena Johnová, Husova 213, 543 11 Vrchlabí, tel: 499 456 706, e-mail: hjohnova@krnap.cz

– dle zaslaných materiálů

Seminář v Máslovicích

26.–27. března 2004 proběhne v Malém máslovickém muzeu másla v Máslovicích seminář, který je určen pro pracovníky lektorských a etnografických oddělení muzeí a pro pracovníky kulturních zařízení, kteří připravují etnografické výstavy doprovázené výukovými programy pro veřejnost (tvořivé dílny, hravé výstavy, pracovní listy...) nebo o nich uvažují a pomohlo by jim se setkat s ostatními (podobně zaměřenými) kolegy. Do programu

jsme zařadili zvyky v jarní obřadnosti a praktickou výuku řemesel. Seminář se koná v rámci projektu Centrum starých řemesel a je podpořen Nadací Open Society Fund Praha.

Podrobné informace a přihlášky na adrese: Jitka Petříčková, Pařížov 10, Třemošnice 538 43
E-mail: jitka.petrickova@tiscali.cz,
tel. 469 662 174

Jitka Petříčková

TÉMA: EKOMUZEOLOGIE

Nová muzeologie a ekomuzeologie

Na počátku 70. let 20. století vzniklo či různě se vyprofilovalo několik nových pojmů se společnou předponou „eko-“ ekomuzeum, ekomuzejnictví, ekomuzeologie, a tyto pojmy se pak brzy přetavily do vzniku konkrétních muzeí, článků či publikací. Na první pohled je zde zřejmá inklinace ke slovu ekologie, což je nauka o vztazích organismů k prostředí a o vztazích mezi organizmy v určitém prostředí. Co to vlastně to ekomuzejnictví je, respektive bylo a jaký byl další vývoj tohoto fenoménu? A co je ta nová muzeologie?

Muzeologie první poloviny 20. století byla z větší části spíše muzeografií. Akcentovány byly tedy metody uchovávání, konzervování a restaurování sbírek, metody evidence apod. Ne jinak tomu bylo i třeba na brněnském lektorátu založeném Jaroslavem Helfertem v roce 1921 na Masarykově univerzitě. Druhá světová válka nebyla příznivým obdobím pro rozvoj bádání v tomto směru a po válce zase nastaly jiné starosti. Šedesátá léta znamenají změnu v teoretickém myšlení našeho oboru. Začínají vznikat první samostatné katedry mu-

Svět pod námi

6.2.2004 - 16.5.2004

Gotická kachlová kamna

z pardubického zámku

3.3.2004 - 20.6.2004

150 let dobrovolných hasičů

v českých zemích

12.3.2004 - 2.5.2004

Petřvald u Karviné

Technické muzeum

Zločin a trest

22.5.2003 - 25.4.2004

Nejskromnější umění - pohlednice

z Petřvaldu a okolí

5.2.2004 - 11.1.2005

Písek

Prácheňské muzeum v Písku

Nová stálá expozice: Exotická příroda - I. část- Svět hmyzu (od 6. června 2002)

Jana Šváblová

březen 2004

Výstava živých zvířat

březen 2004

Václav Švejar

duben 2004

Kamila Hrabáková

duben 2004

Galerie

Dobrou chuť

březen 2004 - květen 2004

Plzeň

Západočeské muzeum v Plzni

Krásy a tajemství České republiky

15.10.2003 - 28.2.2004

Praha

České muzeum výtvarných umění

Václav Špála: Z díla

25.2.2004 - 11.4.2004

Josef Daněk: Objekty

25.2.2004 - 11.4.2004

Galerie hlavního města Prahy

Dům U kamenného zvonu

Other Times – současné britské umění

31.3.2004 - 27.3.2004

Městská knihovna

Antonín Slavíček (1870-1910)

17.3.2004 - 7.9.2004

Muzeum hlavního města Prahy

Expoziční budova

Praha Muzeu - Muzeum Praze. 120 let

Muzea hlavního města Prahy

do 28.3.2004

Ladislav Sitenský: Portréty významných

osobností 20. století

do 28.3.2004

Národní galerie v Praze

Valdštejnská jízdárna

Vladimír V. Modrý

5.3.2004 - 5.9.2004

NG - Sběrka mimoevropského umění;

Archiv Národní galerie v Praze, Praha 5

Pavilon orchidejí - čínské a japonské

umění ze sbírek českých diplomatů

6.3.2004 - 6.6.2004

NG - Veletržní palác; Sběrka moderního

a současného umění a Sběrka umění

19. století, Praha 7

Nová stálá expozice: Stálá expozice

zahraničního umění autorů 20. a 21.

století (od 28. června 2002)

Michal Škoda 2000-2003

23.1.2004 - 2.5.2004

Otto Herbert Hajek
23.1.2004 - 13.4.2004

Národní muzeum

Voda a život

24.10.2003 - do srpna 2004

Hollareum

Život v pravěkých mořích, jezerech a močálech

24.10.2003 - do srpna 2004

Knihovna NM

Vodní bytosti v knižní ilustraci

od 10.2.2004

NM - Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur

Laos - země milionu slonů. Fotografie

Františka Okáče

14.1.2004 - 21.3.2004

Lakandonové - poslední praví Mayové?

29.1.2004 - 13.6.2004

Pedagogické muzeum Jana Amose Komenského

Jaromír Skřivánek: Život jako zázrak

13.2.2004 - 12.4.2004

Správa Pražského hradu - příspěvková organizace KPR

Nové stavební umění: Stuttgart 1927 -

Vize moderní architektury

23.1.2004 - 28.3.2004

Perfect tense - malba dnes

19.12.2003 - 14.3.2004

Leica Gallery Prague, Nejvyšší purkrabství

Raghu Rai: Magnum Photos

od 7.1.2004

Uměleckoprůmyslové museum v Praze

Nová část stálé expozice textilu a módy: Nalehko - jarní a letní oděv od poč.

19. stol. do současnosti. (od 3.4.2003)

Přirůtky sbírek UPM v letech 1992-2002

18.12.2003 - 29.2.2004

František Drtíkol: Fotografie 1918-1935

18.3.2004 - 6.6.2004

Galerie Josefa Sudka

Rudolf Skopec: Fotografie

22.1.2004 - 25.4.2004

Židovské muzeum v Praze

Emil Orlik: Podobizny přátel

a současníků

4.2.2004 - 11.4.2004

Národní technické muzeum, Praha 7

100 let motocyklů Harley-Davidson

25.11.2003 - 14.3.2004

Jmenovci fyzikálních jednotek

do konce srpna 2004

Národní zemědělské muzeum, Praha 7

Svět panenek

duben 2004 - září 2004

Prostějov

Muzeum Prostějovska

Vratislav Ševčík: Fotografie

22.1.2004 - 14.3.2004

Konvergence - obrazy Františka, Miroslava st. a Miroslava ml. Šnajdrových

22.1.2004 - 21.3.2004

Uprkova ul. 18

Naděje - české sklo a plakát

50. a 60. let

12.2.2004 - 11.4.2004

zeologie a odborná veřejnost pátrá ne po prakticistních stránkách věci, ale spíše řeší všeobecné problémy – o čem a k čemu ta muzea vlastně jsou. Jestliže pařížští studenti v roce 1968 útočili i na muzea, jako na symboly čehosi starého, studeného a neživotného, nemohl se tento přístup veřejnosti neodrazit i v teoretickém myšlení muzeologů. Od těchto dob se začíná formovat široký, mnohdy protikladný směr tzv. „New Museology“, který se předponou „nová“ chce odlišit od starých, řekněme muzeografických přístupů. Vznikl z nespokojenosti nad pomalostí, jak muzejníci reagují na kulturní, sociální a politický vývoj. Jádrem nové muzeologie je snaha sdružovat lidi, aby poznávali sami sebe, rozvíjet jejich schopnosti, vyjadřovat jejich snahy a vést je k zodpovědnému postoji k vlastnímu kulturnímu a přírodnímu dědictví. Podle Petera van Menche v tuto dobu dochází ke druhé muzejní revoluci, která jde ruku v ruce právě s hnutím nové muzeologie.

Základní prvky, kterými se má muzejní práce v přítomnosti a budoucnosti řídit, byly zformulované v roce 1972 na konferenci Neue Museologie v Santiagu de Chile. Nové muzeum (museo integral) pracuje podle těchto principů:

- decentralizace
- přizpůsobení výstavních technik daným možnostem
- tématická orientace, tj. přizpůsobení se místním podmínkám
- systémový interdisciplinární způsob uvážování
- uskutečňování vzdělávacích programů vážících se na výstavy

Hauenschild načrtl podstatné rozdíly mezi a) novým a b) tradičním muzeem:

Cíle:

- vytváření identity, zvládnutí všedního dne, společenský vývoj
- zachování a ochrana materiálního dědictví

Základní principy:

- obsáhlá, radikální orientace na publikum
- ochrana předmětů

Struktura a organizace:

- malé instituce, financování z místních zdrojů, decentralizace, participace, zrovnoprávněná týmová práce
- institucionalizace, státní financování, centrální muzejní budova, profesionální štáb pracovníků, hierarchická struktura

Nasazení:

- předmět: kompletní realita, interdisciplinarita, tématická orientace, spojení minulosti, přítomnosti a budoucnosti, spolupráce s lokálními, re-spektive regionálními organizacemi.

b) předmět: výsek z reality (muzealizované předměty), provázanost disciplin, orientace na předmět, orientace na minulost

Úlohy:

- sbírání dokumentace, výzkum, konzervace, zprostředkování, další vzdělávání, hodnocení
- sbírání, dokumentace, výzkum, konzervování, zprostředkování¹

Také podle Claude Léviho-Strausse nezáleží výlučně na tom, aby se předměty pouze sbíraly, aby se archivovaly suché pozůstatky z minulosti, ale aby lidé předmětům rozuměli, aby je analyzovali jako formy, na kterých se pozorovatel bezprostředně zúčastňuje.² Podle F. Waidchera zatím není jasné zda „nová muzeologie poskytne skutečně nová východiska pro nakládání s muzejním fenoménem, nebo zda její motivace pocházejí z jiných než muzeologických pramenů.“³ Když si odmyslíme možné individuální motivy, zdá se, že jakoby hlavním přáním tohoto hnutí byl spíše sociální moment zacházení s předměty než etika konzervování (uchovávání).

Někteří radikálně naladěni teoretikové „New Museology“ jdou dokonce až tak daleko, že přímo zpochybňují povinnost muzeí předměty trvale uchovávat, tedy nasbírané předměty žádají spotřebovat třeba v rámci edukativních programů, což si přinejmenším žádá mimořádně hluboké analýzy. Pak by hrozilo nebezpečí, že potomkům zůstanou pouze vyobrazení určitých předmětů nebo povídání o nich.⁴ To by bylo naprosté popření námi dosud chápaného muzea jako místa, kde jsou shromažďovány především trojrozměrné předměty jako odkaz budoucím generacím.

K rozhodujícím vystoupením takto naladěných teoretiků došlo v Londýně v roce 1983, dále pak v Quebecu o rok později na mezinárodním semináři Ekomuzea v nové muzeologii a v lednu 1985 v Lisabonu. V Declaration of Quebec se poukazuje na to, že muzeologie má pojmut publikum do svých aktivit a stále více spoléhat na interdisciplinaritu, moderní metody komunikace a managementu, které konzumenta přitáhnou. Nová muzeologie má být cestou, která vede lidi k tomu, aby se mohli sami od sebe a jeden od druhého učit. Z Quebecu přišla i výzva založit v rámci ICOM přímo komitét pro ekomuzeologii.

Hnutí je kriticky postavené vůči tradičním názorům usiluje o co nejrychlejší reakci muzeí na společenské změny, což rozhodně nelze odmítnout. Zřejmě však nejde o nové pojetí muzeologie, ale spíše o novou koncepci muzejní práce, která však

nemusí být v rozporu s dosavadními muzeologickými principy.⁵

Jako nový druh muzea vznikala v rámci boje za občanská práva v USA v 60. letech 20. století tzv. neighbourhood museums (otrocky přeloženo muzea sousedství, lépe muzea městských čtvrtí). Asi nejznámějším představitelem tohoto typu muzea je Anacostia Neighborhood Museum, vytvořené v roce 1967 v rámci Smithsonianova ústavu pro černošskou čtvrť ve Washingtonu. Správa a plánování rozvoje muzea byla ponechána na obyvatelích čtvrtě, kteří se mohli opírat o poradenskou činnost expertních skupin. Vlastní konzultativní komitét byl vytvořen z dvaceti vysokoškolských studentů. Muzeum sbíralo předměty související s africkým původem obyvatel čtvrtě, zejména z historické oblasti Anacostie, ale i sbírky, které bezprostředně souvisely s problémy města a národnostní menšiny. Muzeum kromě výstav provozuje dílny pro uměleckou a řemeslnou práci, knihovnu, archiv, prostory pro tanec, divadlo a film. Dnes jsou v USA řádově stovky muzeí národnostních menšin. Muzeum sousedství je tedy lokální muzeum, které se vztahuje na jasně ohraničené území v městském okruhu a na jeho obyvatelstvo. Jeho hlavním posláním je vytváření identifikačních nabídek, které se zakládají na historii, kulturních tradicích a aktuální životní realitě obyvatelstva městské čtvrti za účelem posilování a seburčujícího překonávání přítomnosti stejně jako dalšího vývoje tohoto společenství. Muzeum udržuje stálé kontakty a výměnu s obyvateli čtvrti. Důležitou úlohou takového muzea je rozvíjet usměrněnými nabídkami vzdělávání a kulturní oživování příslušným menšin s cílem řešit jejich problémy vznikající z jejich sociálního a hospodářského znevýhodňování. Podobně v mnoha muzeích v USA se rozvinula tzv. outreach – idea (myšlenka přesahu). Ta zahrnuje různá opatření, kterými se muzeum přibližuje jednotlivým občanům a integruje je do životní reality. V praxi to znamená cílenou spolupráci se školami a různými zájmovými skupinami, provozování muzejních autobusů, putovní výstavy apod.⁶ Podobným směrem se vydala muzea zabývající se gender problémy, tzv. community museums apod.

I bývalé Československo zásadně nevybočovalo z generálního proudu nové muzeologie. Pozdější nestor brněnské (ale možno říci přímo československé) muzeologie Z. Z. Stránský plédoval spíše za „muzeologii“ než za „novou muzeologii“, ale v souladu se světovým trendem se také zabýval hlubšími souvislostmi našeho oboru než jen praktickými metodami a postupy v rámci každodenní činnosti muzeí. Pokud vezmeme

v potaz deskripci muzeologie z pera P. Vergo,⁷ že stará muzeologie je příliš o metodách muzejní práce a nová je o smyslu muzeí, tak by vlastně tzv. brněnská škola byla přímo spoluzakladatelem nové muzeologie.

Součástí proudu „New Museology“ je i ekomuzejnictví. Autorem tohoto slova byl Hugues de Varine a velkým propagátorem, ba přímo otcem ekomuzeí pak další Francouz Georges Henri Riviere. Po druhé světové válce vytvořil ve Francii nový druh muzea v souvislosti se zřízením Musée de Bretagne v Rennes, které do středu svého programu klade vztah člověka k životnímu prostředí. Modelové ekomuzeum pak bylo založeno v Le Creusot, které představuje účinky průmyslového rozvoje na hospodářské, sociální a kulturní poměry určitého území. Ekomuzeum tedy sbírá, dokumentuje, zkoumá a konzervuje a prezentuje rozsáhlou danou přírodní a kulturní situaci, pracuje však interdisciplinárně, vztahuje na dohlédnutelné definované teritorium, na kterém je zastoupené pomocí tzv. antén, zapojuje obyvatelstvo tohoto teritoria do různých aktivit, komunita pak muzeum i vydrží. Jde o směr snažící se muzejními prostředky podchytit dokumentaci přírody a společnosti na daném teritoriu, soustředující v sobě historický, památkový i přírodovědecký aspekt za přímé účasti komunity. Tato široká definice samozřejmě umožňuje různou interpretaci i výklad. Pomalu a postupně se tyto termíny vplížily i do Československa. Záměrně píšou vplížily, neboť politická i jazyková bariéra učinily své. Jedním z takových počínů bylo zvláštní 148. číslo časopisu Museum z roku 1985, čtvrtletníku UNESCO, výborně recenzované Vandou Jiříkovskou v Muzejní a vlastivědné práci 1/1987 s. 39-40. Z mnoha příspěvků připomeňme alespoň článek Alfreda Cruz-Ramineze: Heimatmuseum – zvrácený předchůdce. Autor připomíná, že mnohé principy, z nichž dnes vychází nová muzeologie a ekomuzeologie se uplatňovaly již v německých Heimatmuseích v době národního socialismu. Aktivizace veřejnosti zde však byla především vyhraněným nástrojem německého nacionalismu.

Naši muzejníci na nové podněty příliš nerefletovali a pokud ano, tak po přečtení čehosi o dokumentaci přírody společnosti na daném teritoriu nabyli hluboké přesvědčení, že se to týká jen přírodovědeckých muzeí a skanzenů, případně že my vlastně totéž děláme v rámci vlastivědných muzeí už sto let. Jinými slovy Francouzi vymysleli to, co my děláme od dob K. Čermáka a K. V. Adámka! Zcela bez obalu tento názor vyjádřil např. Evžen Schneider ve svém příspěvku na sympoziu Museum – Terri-

Přerov

Muzeum Komenského v Přerově
Moravská ornitologická stanice - přírodovědné oddělení Muzea Komenského v Přerově

Fotografie ptáků střední Moravy od Adolfa Goebla
5.10.2003 - 29.2.2004

Příbor

Muzeum

Pánbu ví a všichni svatí
do února 2004

Příbram

Hornické muzeum Příbram

Výstavní sál dolu Vojtěch

Naši obojživelníci a plazi

1.11.2003 - 1.3.2004

Bezobratlí jak je neznáme

1.3.2004 - 30.4.2004

Březové hory

Velikonoce v hornické chalupě

5.4.2004 - 11.4.2004

nádvoří Ševčínského dolu

Masopust

28.2.2004

Rakovník

Muzeum T.G.M.

Miroslav Mottl: Pastely a jiné kresby

18.2.2004 - 14.3.2004

Galerie Samson-café

Václav Krob: Obrazy

17.2.2004 - 27.3.2004

Rokycany

Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech

Úředníci nebo byrokraté aneb Jak se

úřadovalo na přelomu 19. a 20. století

22.1.2004 - 25.4.2004

Šitá krajka Jany Karáskové

4.3.2004 - 25.4.2004

Koulelo se koulelo lněné klubičko

4.3.2004 - 11.4.2004

Roztoky u Prahy

Středočeské muzeum

Tajemný půvab Orientu

3.3.2004 - 30.5.2004

Když voda opadla a truhly oschly...

2.4.2004 - 9.5.2004

Lhotákem to začalo aneb historie

elegance motoru

15.4.2004 - 9.5.2004

Rožnov pod Radhoštěm
Valašské muzeum v přírodě, národní kulturní památka

Dřevěné městečko

Velikonoce na Valašsku

9.4.2004 - 12.4.2004

Rumburk

Okresní muzeum Děčín - pobočka Rumburk

Svět v modrém

18.3.2004 - 10.4.2004

Dřevo od Částky, oleje od Šembery

duben 2004 - květen 2004

Ruprechtov

Větrný mlýn

Současnost větrných mlýnů v ČR

1.10.2003 - 18.4.2004

Rýmařov

Městské muzeum v Rýmařově

Jindřich Štreit: Lidé mého kraje
31.1.2004 - 29.2.2004

Vladimír Hala: Obrazy a grafika
6.3.2004 - 28.3.2004

Kateřina Růžičková: Grafika
3.4.2004 - 25.4.2004

Miroslav Požár: Grafika
3.4.2004 - 25.4.2004

Sedlčany

Městské muzeum

Nová 2. část stálé expozice - sbírky 19. a 20. století na Sedlčansku, národopisné sbírky, památník Josefa Suka (od 12. června 2003)

Čtyři roční období očima děvčat ÚSP
Nalžovice

17.2.2004 - 5.3.2004

Obec Dublovice v průběhu staletí
9.3.2004 - 26.3.2004

Velikonoční výstava obce Vysoký
Chlumec

30.3.2004 - 25.4.2004

Skuteč

Městské muzeum

Mineralogie, petrologie, paleontologie
6.2.2004 - 30.6.2004

Slaný

Vlastivědné muzeum

Obrazy, grafika, fotografie studentů pedagogické fakulty v Ústí nad Labem
28.2.2004 - 27.3.2004

Město Skalica - historie a současnost
3.4.2004 - 9.5.2004

Slavkov u Brna

Historické muzeum ve Slavkově u Brna

Zámek Slavkov u Brna a Památník Mohyla míru u obce Přece

Napoleonské války a české země
duben 2001 - prosinec 2004

Soběslav

Blatské muzeum

Rožmberský dům

Umění tibetské thangky
5.3.2004 - 7.3.2004

Sokolov

Krajské muzeum Sokolov

I. Drašarová, H. Pavlisová, M. Koutná: Obrazy, keramika, suché vazby
15.1.2004 - 29.2.2004

Jaroslav Macháček: Obrazy
15.1.2004 - 28.2.2004

Jan Samek: Grafika
22.1.2004 - 29.2.2004

Stěbořice

Arboretum Nový Dvůr

Karla Klusoňová: Krajka s přírodními motivy

9.10.2003 - do února 2004

Strakonice

Muzeum středního Pootaví

Velikonoční výstava
březen 2004 - duben 2004

Strážnice

Městské muzeum

Svět modelů
13.1.2004 - 28.3.2004

tory – Society, které se konalo v Londýně v červnu 1983. Jednoznačně tvrdí, nejde o nic nového, že takto dávno pracuje mnoho regionálních muzeí a že samotná přítomnost odborníků na společenské a přírodní vědy v muzeích představuje onu vyžadovanou interdisciplinaritu. Dle Schneidera se Jan Jelínek mylí, když tvrdí, že „muzea, především ta malá pracují přímo v centru výzkumu, mají nejlepší možnosti pro sbírání a využívání dokumentace na konkrétní dané téma. Často se tento názor objevuje i jinde.⁸ Ale pravda je jinde. Ono i s naším přesvědčením o české specifice vlastivědného muzejnictví to není tak úplně v pořádku. Je pravda, že za naše nejbližší programové partnery můžeme považovat německá či rakouská heimat muzea, ale třeba ve Francii v první polovině 20. století vznikala muzea Vieux (starého), a nyní můžeme doplnit velké množství jmen francouzských měst, jako houby po dešti.⁹ Tedy muzea přímo s názvem Musee du Vieil Aix, Musee du Vieux Marseille, Musee du Vieux Nimes, Musee du Vieux Biterrois a mnoho dalších. Devaleuix poznamenává, že nešlo ani tak o promyšlené sbírkotvorné snažení, jako spíše soustředování věcí z podkroví a archeologických nálezů. Obdobné příklady najdeme třeba v tehdejších Sovětském svazu ale i jinde. Nepřipomíná nám to něco? Obecně takto přece můžeme charakterizovat i značnou část tvorby sbírek v počátcích českého vlastivědného muzejnictví.

Stačí však i logicky uvažovat. Jestliže tvrdíme, že člověk má od pradávna jistý sbíratelský instinkt, že se obklopuje věcmi, které vytrhává z jejich původního prostředí a brání jejich přirozenému zániku, tak i v jiných státech či světadílech se spíše obklopovali tím nejbližším (tedy vlastivědným) a ne věcmi z daleka. Takže ono vlastivědné, heimat či homeland muzeum není vzácné i mimo naši českou kotlinu či povodí řeky Moravy. U nás však můžeme konstatovat, že tento princip budování sbírek dosáhl snad nejvyššího stupně, že drtivá většina vlastivědně orientovaných muzeí se sama profilovala jako regionální zmenšeniny Národního muzea se všemi klady i zápory tohoto přístupu.

Také Schneiderovo tvrzení, že pouhá přítomnost odborníků na společenské a přírodní vědy v muzeu zaručuje tolik prosazovanou interdisciplinaritu je od věci. V mnoha muzeích mají přírodovědci jakýs takýs přehled o tom co historikové či etnologové zrovna dělají (a naopak), případně na poradách vedení se dozví o nákupu nějakého nového předmětu do sbírek a to je všechno. Mnohdy ani to ne.

Na Slovensku na stránkách

časopisu Muzeum (jak by něco takového, myslím speciální časopis pro muzeologii, bylo potřebné i Čechách!!) na téma ekomuzeologie proběhla před časem plamenná diskuse. Otevřel ji v čísle 4/1998 na str. 22-23 Ilja Okáli ze SNM – Prirodovedeckého muzea, který se podivil, že Univerzita M. Bela v Banské Bystrici otevřela studium ekologie se specializací na ekomuzeologii. Ekomuzeologie si zde dala do vínku překonávání tradičního systematického a jednostranně historického přístupu a vede k novému přístupu ke sbírkotvorné a prezentační činnosti muzeí Tedy všeobecná muzeologie je aplikovaná na současnou ekologickou a environmentální problematiku. Okáli z pozic přírodovědce obhajuje nutnost systematickosti budování přírodovědných sbírek a historický princip jejich budování, který umožňuje zkoumat změny přírodního prostředí. Zůstává tedy pouze v zajetí přírodních věd a vidí i v názvu katedra ekomuzeologie pouze snahu odlišit se v současné erupci (myšleno kvantitativně, méně už kvalitativně) muzeologického vzdělávání.

Na Okáliho úvahu reagoval Z. Z. Stránský v čísle 2/1999 články Potřebujeme eko-muzeologii? (s.18.-20) a Pripomenky k úvahám I. Okáliho (s.21). Zde zdůrazňuje rozdíl mezi ekologií jako biologickou disciplínou a eko-paradigmou, která dnes modifikuje nejen filozofické a vědecké, ale i sociální a kulturní myšlení. Podle Stránského sice existuje silné vědomí spojitosti přírody a kultury v rovině vztahu přírodovědeckých a historických muzeí, přesto však přetrvává úzce „odborová“ (asi spíše oborová – poznámka JD) orientace. Předmětem muzealizace tedy nemůže být ten či onen přírodní či společenský fenomén, ale celá skutečnost. Ekomuzeum nevznikla z ekologické či environmentální výchovy, ale ze snahy posílení vědomí kulturní identity komunit. Spojují do sebe jak přírodu, tak krajinu, historii i památky a snaží se zapojit občany do osvojování si přírodní i kulturní skutečnosti. Dalším příspěvkem pak byl článek Zbyška Šusteka z ústavu zoologie SAV číslo 1/2000, str. 30-31, ze kterého je cítit nechuť k nadužívání předpony eko a to včetně před slovem muzeologie. Specifikou slovenského (Stránského) přístupu k této problematice je to, že Stránský přímo tvrdí, že současná ekologická krize světa by se měla stát přímo novým paradigmatem vědecké (tedy i muzejní) práce.¹⁰

Jaký však byl vývoj ekomuzeí jinde ve světě? Ekomuzejnictví se rychle šíří, zejména pak ve Francii, na Pyrenejském poloostrovu, ve Skandinávii a v Latinské Americe. Je faktem, že postupně došlo ke značnému posunu, a to do šíře, takže dnes se za

slovem ekomuzeum může skrývat opravdu ledacos. Může za to i velmi v dnešních dobách populární a možná i nadužívaná předložka eko. Naopak, řada muzeí plně odpovídajících definici ekomuzea toto slovo ve svém názvu z řady nejruznějších důvodů vůbec nenese a přesto naplňuje všechny podstatné znaky ekomuzejnictví. Sami otcové zakladatelé (de Varine) museli s lítostí konstatovat, že od roku 1971 se výraz „ekomuzeum začal postupně používat příliš mnoha lidmi pro příliš mnoho věcí.“

Ekomuzea a jejich „příbuzní“ se tedy zabývají dokumentací a hlavně prezentací přírody a společnosti, jsou těsně svázáni s určitým teritoriem. Často vznikají v bývalých průmyslových čtvrtích nebo naopak zpřístupňují staré hamry, mlýny apod. na venkově. Ekomuzeum si graficky můžeme představit jako kruh obklopený jiným kruhem s názvem společnost a to celé ve velkém kruhu s názvem prostředí. Muzea jsou tedy v centru společnosti a prostředí. Podle Mathilde Bellaigue-Scalbertové je „veřejnost v lepší pozici než kdo jiný k zajištění vlastní identity, jsou-li jí dány prostředky. Je zdrojem nálezců, badatelů, informátorů, muzeolog je pouze prostředník a překladatel“.

Shrnujícím dílem k dané problematice je kniha Petera Davise: *Ecomuseum. A Sense of Place*.¹¹ Kniha je rozdělena do tří částí. V první se autor zabývá historickými a filozofickými předpoklady ekomuzeí, ve druhé podává hutný přehled těchto zařízení ve světě. Davis správně uvádí, že módní předpona eko přilákala pod prapor ekomuzeí i taková zařízení, která pracují přece jen poněkud odlišně. Na druhé straně řada ekomuzeí nemá potřebu se takto nazývat a programově se k ekomuzejnictví hlásit. Z území naší republiky je zde uvedeno Muzeum Těšinska v Českém Těšíně (což je bohužel jediná zmínka o naší zemi v celé knize), které však dle mého mínění nevybočuje z obecné charakteristiky regionálního muzea v naší republice. Třetí část knihy se zabývá znovuzhodnocením termínu ekomuzeum. Zde autor konstatuje, že pro většinu těchto zařízení je typické uchování in-situ, některá ekomuzea vůbec nesbírají nové předměty a mnohá nemají profesionální pracovníky. Autor zde seznamuje čtenáře s výsledky vlastního výzkumu, který dělal formou dotazníku, v němž sami kurátoři ekomuzeí definovali a popisovali svoji práci a zaměření muzea. Davis odmítá tvrzení, že ekomuzejnictví je jen mýtus a na řadě různorodých muzejních zařízení dokazuje platnost ekomuzejního filozofického přístupu.

V čem tedy tkví novátorství ekomuzeí? Právě v onom bez-

prostředním provázání s prostředím a zájmy společnosti! Muzeum není o věcech, ale o potřebách citění společnosti, které bezprostředně slouží. Společnost sama přímo diktuje co bude muzeum dělat, příslušníci společnosti se zájmem o věc jsou přímo kurátory muzea (!) a muzejní profesionál je pouze odborný překladatel, realizátor či usmiřovatel někdy i protichůdných zájmů! Kolik je v Česku vlastivědných muzeí, která by takto pracovala?! A neohrazujeme se prosím tvrzením, že k nám chodí návštěvníci, vedeme různé zájmové kroužky či občas nám někdo něco dá zdarma do sbírek! Takovou praxi znají všechna muzea všech kontinentů a všech dob! Proč se mnoha lidem zdají být naše muzea „opevněná“ či „uzavřená“? Proč zakládají po celém světě muzea, která považují za „otevřená“? Proč velmi často čteme či slyšíme o potřebě „návratu komunity do muzea“ či o potřebě „redefinovat roli muzeí“?¹² Jsou jen důsledky nějaké postmoderní deziluze Západu nebo se těmito otázkami máme zabývat i v prostoru mezi Krušnými horami a řekou Moravou?

Z výše uvedeného plyne, že ekomuzeum je něco jiného než naše tradiční muzea. U nás je tomuto hnutí asi nejbližší obecně prospěšná společnost Rožmberk, která provozuje muzeum v Kojákovcích na Třeboňsku¹³ a podílela se na přípravě projektu: „KRAJ PĚTILISTÉ RŮŽE“, který byl mezinárodní komisí vybrán k realizaci programu „Vytvoření Visegrádské sítě ekomuzeí za záchranu a zachování žijícího dědictví na místní úrovni ve Střední Evropě“.¹⁴

Nic nejde hladce a jednoduchý recept na úspěch neexistuje ani v muzejnictví. Peter Howard¹⁵ správně poukazuje na fakt, že dnešními návštěvníky ekomuzeí jsou téměř výlučně turisté a ne místní, a že ekomuzea při svém etablování získala nemalé prostředky z místních zdrojů, ale další generace o ně téměř ztratila zájem. Ekomuzea musí chytře balancovat mezi činností zaměřenou k zintenzivnění společenského života a mezi prosazováním vědeckého zájmu a podobných problémů bychom mohli formulovat ještě více.

Chtěl bych, aby čtenář tohoto příspěvku si nevydedukoval, že volám po okamžitém přebírání cizích vzorů a mechanickém aplikování na naše poměry. Chovejme se jako divačka na módní přehlídce. Málokterá se po shlédnutí představovaných modelů rozhodne pro tu či onu konkrétní róbu či sukni. Spíše se nechá inspirovat střihem, barevnou kombinací a ozdobnými prvky, které pak aplikuje na svoji postavu, typ a v neposlední řadě třeba i peněženku. Orientace muzeí na veřejnost je však nadčasovým mode-

Dřevořezby učňů řezbáře

Františka Gajdy

4.4.2004 - 30.5.2004

Svitavy

Městské muzeum a galerie

Nová stálá expozice: Z historie žehlení - o vývoji žehlení z největší soukromé sbírky žehliček v ČR (březen 2004 - únor 2005)

Václav Novák, Olga Vytlačilová, Věra Coufalová: Obrazy, keramika

31.1.2004 - 7.3.2004

Ema Černá: Obrazy; Otakar Štembera:

Kresby

13.3.2004 - 11.4.2004

Výstava prací OS mentálně postižených

24.4.2004 - 9.5.2004

Šenov

Knihovna & Šenovské muzeum

Nová stálá expozice: Historie Šenova stálá expozice o historii Šenova, zaměřená i na okolní region (bývalé Šenovské panství).

od 30.8. 2003

Z historie hasičského sboru

30.8.2003 - 30.3.2004

Tábor

Husitské muzeum v Táboře

Galerie A.D. 1551

Velikonoce

31.3.2004 - 30.4.2004

Teplice

Regionální muzeum v Teplících, příspěvková organizace

Exponát měsíce: Barokní vazba knihy z fondu osekého kláštera

únor 2004

Bitva o město Teplice

29.8.2003 - 28.2.2004

Krásy Číny

15.1.2004 - 28.2.2004

„Plzeň v pětáctýřicátém“ - historické fotografie

4.3.2004 - 25.4.2004

Teplice jedenadvacátého století

26.3.2004 - 26.3.2004

Exponát měsíce: Orel stepní

březen 2004

Terezín

Památník Terezín

Muzeum ghetta

Rodinný tábor

od 8.3.2004

Trutnov

Muzeum Podkrkonoší

Velikonoční výstava

19.3.2004 - 18.4.2004

Třebíč

Muzeum Vysočiny Třebíč, příspěvková organizace

Josef Šplíchal: Barva a linie

15.1.2004 - 21.3.2004

Od užitku k umění - cínové předměty ze sbírek muzea

29.1.2004 - 16.5.2004

Do rodného kraje se vracím rád

- sochy Josefa Klimeše

13.2.2004 - 16.5.2004

Bílé Karpaty - fotografie Pavla

Bezděčka

1.4.2004 - 16.5.2004

Třinec

Muzeum Třineckých železáren a města Třince

Otilie Demelová/Šuterová: Plastiky a perokresby

16.1.2004 - 28.2.2004

Trubte na poplach - Hoří!

13.2.2004 - 9.5.2004

165 let Třineckých železáren

březen 2004 - duben 2004

Turnov

Muzeum Českého ráje

Soutěž Stříbrný šperk 2003

2.12.2003 - do února 2004

Ptáci Českého ráje

5.2.2004 - 28.2.2004

Zemský ráj

březen 2004 - duben 2004

Galerie

Moje město, můj kraj - dětská

a studentská kresba

17.2.2004 - 7.3.2004

Tisíciletý příběh

březen 2004 - duben 2004

Kabinet drahých kamenů

Dekoratивní kameny

březen 2004 - září 2004

Týn nad Bečvou

Hrad Helfštýn

Historické hodiny

1.4.2004 - 31.10.2004

Výstava kraslic

10.4.2004 - 25.4.2004

Uherské Hradiště

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, příspěvková organizace

Josef Kiesewetter: Obrazy

22.1.2004 - 25.4.2004

Žakovské práce keramického oboru

SOŠ v Uherském Hradišti

23.1.2004 - 28.3.2004

Galerie Slováckého muzea

Lubomír Janečka: Kresby

22.1.2004 - 25.4.2004

Tomáš Měšťánek: Obrazy, kresby

22.1.2004 - 25.4.2004

Uherský Brod

Muzeum Jana Amose

Komenského

Štěpán Zálesák: Sochy

9.1.2004 - 2.5.2004

Žakovské práce keramického oboru

SUPŠ Uherské Hradiště

Do 28.3.2004

Ústí nad Labem

Muzeum města Ústí n. Labem

120 let ústeckých veslařů

2.3.2004 - 17.4.2004

Markéta Hanzlíková-Varadiová:

Obrazy a objekty

3.3.2004 - 1.4.2004

Svatopluk Klimeš

7.4.2004 - 12.5.2004

Valašské Klobouky

Městské muzeum

Jížní Valašsko v pověstech

leden 2004 - únor 2004

Lidové zvyky na jižním Valašsku

duben 2004 - prosinec 2004

lem a zkusme se do něj co nejrychleji navléknout. Nejde o módnost za každou cenu. Jde o to nevrábět starý výrobek v době, kdy ho již dávno nikdo nechce.

Jan Dolák

Poznámky:

¹ Waidacher, F.: Příručka všeobecné muzeologie, Bratislava 1999, s. 80

² tamtéž, s. 79.

³ tamtéž s. 95.

⁴ tamtéž s. 95.

⁵ tamtéž s. 95.

⁶ tamtéž s.79-80.

⁷ Vergo P. The New Museology, Londýn 2000, s. 3. Půvabné je zde Vergovo srovnání muzeí s latimerií podivnou, které se během vývoje od embrya k dospělosti mozek v relaci k tělu výrazně zmenšuje, až nakonec zabírá nepatrné místo v rámci celého objemu těla. Muzejní tělo (počet muzeí) také nepochybně roste, ale mozek...? (pozn. JD)

⁸ Např. ve sborníku Regionální muzea v době reformy státní správy v ČR, vydala AMG, Praha 2000, s. 58.

⁹ Viz příspěvek André Devaleux: Museology and Cultural Identity. IN: Papers in Museology, Umea University 1992, s. 59.

¹⁰ Stránská E., Stránský Z. Z.: Základy štúdia muzeológie, Banská Bystrica 2000, s. 99. Více též sborníky Muzeologica I/2000 a Muzeologica II/2001 vydané katedrou muzeologie v Banské Štiavnici.

¹¹ Davis P.: Ecomuseum, A Sence of Place, Leicester, 1999, 271 s

¹² Naposledy např. na konferenci Múzea v trefom tisícročí, Bratislava 3.-4. prosince 2003.

¹³ Více - Dolák J., Nové muzejní instalace na Třeboňsku a Pacovsku. IN: Naše muzejnictví v minulém desetiletí, Masarykovo muzeum v Hodoníně 2002, s. 82-83

¹⁴ více na www.rozumberk.org. Viz též Zajoncová, D. Příroda a krajina v muzeu? Muzeologie a ekologická krize. MU FF, oddělení muzeologie, oborová práce, Brno 2004.

¹⁵ Howard P. Heritage: Management, Interpretation, Identity, Londýn 2003,

MUZEA A ZÁKON 122/2000 SB.

CESik 1.2.1. – Informace pro vlastníky a správce sbírek muzejní povahy

Před časem jste – ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů – nechali zaplatit svou sbírku, případně sbírky, do centrální evidence sbírek (CES) na Ministerstvu kultury. Tím pro vás vznikla povinnost nakládat se sbírkami podle citovaného zákona a zároveň můžete využívat práv, která ze zákona pro vlastníky (správce) sbírek plynou. Podle ustanovení § 7 zákona je jednou z vašich povinností **permanentní aktualizace zápisu vaší sbírky v CES**.

Pro usnadnění samotného zápisu sbírek do CES a k usnadnění jeho aktualizace připravilo Ministerstvo kultury ve spolupráci s Moravským zemským muzeem počítačový program CESik. Po zkušenostech s jeho několika verzemi a po zkušenostech z aktualizace zápisů sbírek v CES **byla připravena jeho další verze, která je k dispozici na www stránkách Moravského zemského muzea (www.mzm.cz/mzm/demus/cesik.html) od 1. února 2004, včetně nápovědy**. Z nápovědy se dozvíte, v čem konkrétně je tato **v e r z e l e p š í**, o co více usnadní vaši práci. Tím nejpodstatnějším je, že:

a) nemusíte formuláře, na nichž žádáte v rámci aktualizace o provedení změn ve výčtu evidenčních čísel sbírkových předmětů vašich sbírek, vyplňovat ručně v papírové podobě, ale **zasílat žádosti v elektronické podobě**

na disketě právě s pomocí nové verze programu CESik; po provedení změn je vytiskne ministerstvo a potvrzené vám je vrátí,

b) nové formuláře znají pouze **tři typy změn**, a to **přidání evidenčního čísla, vyřazení evidenčního čísla** (jeho zablokování, takže již v budoucnu nelze použít) a **zrušení evidenčního čísla** (jeho vymazání z CES, takže je lze v budoucnu znovu použít); kdy lze který typ změny použít se dozvíte z textu formuláře,

c) formuláře uvádějí celkem 15 případů, kdy lze uvedené tři typy změn (přidání, vyřazení, zrušení) použít, přičemž můžete vždy použít a odeslat pouze tu část formuláře, který odpovídá změně, kterou požadujete a nikoliv, jako dosud, formulář celý,

d) formulář počítá i s **nápravou omylů**, jimž se nelze při správě sbírek vyhnout, a dále se všemi případy změn, které se až dosud vyskytovaly; nelze sice zaručit, že je to výčet konečný, ale i tak **jde o významné usnadnění vaší práce**.

Žádáme vás proto, abyste pečlivě novou verzi programu CESik prostudovali a využívali ji jako významný nástroj racionalizace aktualizace zápisů vašich sbírek v CES – a děkujeme vám za spolupráci.

Ing. Pavel Jirásek,
ředitel odboru ochrany
movitého kulturního dědictví,

Informační technologie v muzeích CESik, Demus, konference na webu

Od 1. 2. 2004 je možno pro správu dat v CESu používat program CESik 1.2.1 a s tím související jednodušší styk s MK. Zejména odpadá povinnost vypisovat papírové formuláře. Stačí poslat data z CESiku, formulář si z nich vytisknou až na MK. Formulář má místo dosavadních 7 oddílů nyní 15 oddílů s podrobnějšími vysvětlivkami a umožňuje zadávat i dosud neřešitelné případy, například nové přírůstky hlásit hned jejich inventárními čísly. Nový CESik 1.2.1 lze i s nápovědou stáhnout z www.mzm.cz/mzm/demus/cesik.html, nebo si vyžádat v podobě CD na mzm@mzm.cz, nebo 542 211 302.

Demus je nyní celkem ve 138 institucích, nejrozšířenější je univerzální modul Katalog (97) a Výtvarné umění (55). Dále jsou v provozu moduly Fotoarchiv, Botanika a Zoologie, v poslední fázi zkoušení je Geologie (společně s mineralogií a paleontologií), v první fázi zkoušení Entomologie. Další v plánu jsou Archeologie, Numismatika a Etnografie. Charakteristickým znakem Demusu je jeho komplexnost, dodržování dostupných standardů a vyřešená muzejní agenda (akvizice, zápůjčky, výstavy, ošetření, inventarizace, vyřazování). Dů-

sledkem je pro někoho možná příliš komplikovaný vzhled. Ale - formuláře Demusu si můžete jednoduchým zavřením okének (tlačítko Oko) zjednodušit tak, že může zůstat třeba jen číslo a název předmětu. Cena prvního modulu je 2 -5 tisíc podle velikosti instituce, jde totiž o neomezenou multilicenci, další moduly a upgrade 2 tisíce. Další informace na www.mzm.cz/mzm/demus/demus.html.

Novinky, zprávy, otázky, odpovědi a diskuse na uvedená témata najdete na adrese pandora.idnes.cz/conference/demus. Chcete-li, aby vám všechny příspěvky z této konference chodily automaticky e-mailem, a vy naopak mohli naráz napsat všem ostatním, tak na uvedené adrese zvolte vlevo Registrace, zadejte jméno a zvolte si heslo, ostatní nechejte tak a klepněte Registrovat. Pak ještě volte Přihlášení konference, vyplňte svou e-mailovou adresu a zvolené heslo, klepněte Přihlásit. Přijde vám zpráva testující správnost udané adresy. Potvrďte ji a jste přihlášení. Adresa pro zasílání příspěvků je demus@pandora.cz.

Zdeněk Lenhart,
Moravské zemské muzeum v Brně

Evidence sbírek a úřední šiml

Muzejnici si v souvislosti s evidencí sbírek podle zákona č. 122/2000 Sb., stále častěji a hlasitěji stěžují, že řehťá úřední šiml. Proč častěji a hlasitěji? Možná proto, že na nějaký čas uvěřili, že to bude jako vždycky – úřední šiml zařehťá, ale brzy si lehne, protože s některými věcmi, k nimž sbírková evidence patří, se prostě nedá nic dělat, proto je třeba jen vydržet. Jenže řehťání se ozývá už nějak dlouho, a šiml ne a ne lehnout. Více kontrol, štourání do letitých záležitostí, nové formuláře pro nesmyslnou CES, kopírování příloh, nesmyslné požadavky na inventarizaci. Tak to už stojí za jadrný komentář. Anebo by bylo přece jen lepší se zamyslet nad tím, o co vlastně jde a zda-li to nakonec není dobře? Jsa občas pokládán za personifikaci toho šimla, pokusím se znovu vysvětlit důvody jeho řehťání.

Je povinností každého vlastníka veřejného majetku, tj. státu, krajů a obcí, tento majetek zjistit, evidovat a řádně o něj pečovat. To tudíž platí i o poněkud zvláštním majetku, sbírkách muzejní povahy. Pro jeho správu si stát, kraje a obce zřizují odborné instituce – muzea a galerie (dále jen

„muzeum“) – a zřizovacími listinami či statuty je pověřují, aby v zastoupení vlastníka onu základní povinnost plnily.

Pojmem „zjistit“ je míněno to, že muzeum má přehled o tom, které věci movité či nemovité tzv. sbírkové povahy skutečně jsou veřejným majetkem, a které nikoliv (jsou např. v muzeu zapůjčeny či deponovány na základě smlouvy s jejich vlastníkem či správcem).

Pojmem „evidovat“ je míněno to, že ke každému sbírkovému předmětu, jímž může být buď jedna věc movitá či nemovitá nebo soubor věcí movitých či nemovitých, existuje evidenční záznam, jehož obligatorní náležitosti stanoví zákon. Jednou z oněch obligatorních náležitostí je evidenční číslo, jímž se zároveň vhodným způsobem označí příslušný sbírkový předmět. Sbírková evidence je průkazná, lze-li podle evidenčního záznamu sbírkový předmět identifikovat – a také bez problémů vyhledat.

Pojmem „řádně pečovat“ je míněno pak to, že věci jsou uchovávány za takových podmínek, které zaručují, že nedochází k degradaci jejich fyzického stavu, a v případě sbírkových předmětů pak také to, že

Varnsdorf Okresní muzeum Děčín - pobočka Varnsdorf

Kulturní dům

Angelika Špicarová: Fotografie
od 31.1.2004

Velké Bílovice

Vlastivědné muzeum města

Velikonoční výstava
10.4.2004 - 12.4.2004

Veselí nad Lužnicí

Blatské muzeum

Výtvarné práce žáků ZUŠ

1.4.2004 - 25.4.2004

Z pokladů muzea

1.4.2004 - 30.9.2004

Vodňany

Městská galerie

Hana Urbanová: Obrazy, grafika
14.3.2004 - 18.4.2004

Vrchlabí

Krkonoské muzeum

ambit kláštera augustiniánů

Karel Stránský: Obrazy,

Josef Bucek: Sochy

3.2.2004 - 14.3.2004

Vysoký Chlumec

Muzeum vesnických staveb
středního Povltaví

Masopust

28.2.2004

Zábřeh

Vlastivědné muzeum

Karel Zeman: Medaile, grafiky,
mědirytiny

3.12.2003 - 3.3.2004

Žena v zrcadle času

31.3.2004 - 22.5.2004

Zlín

Krajská galerie výtvarného umění

50. výročí založení Zlínské galerie

9.12.2003 - do března 2004

Muzeum jihovýchodní Moravy ve
Zlíně, příspěvková organizace

Léčivé rostliny jihovýchodní Moravy

15.1.2004 - 18.4.2004

Do nitra pralesů Bornea - fotografie

přírodovědecké výstavy

29.1.2004 - 16.5.2004

Jan Havlasa (1883-1964) - český spisovatel,
diplomat, cestovatel a botanik
do 2.5.2004

Znojmo

Jihomoravské muzeum

Nová stálá expozice: Expozice neživé
přírody (od 29. května 2002)

Podyjí ve fotografiích Pavla Matyaska
do 5.3.2004

Byliny pro zdraví a krásu

18.3.2004 - 15.5.2004

Dům umění

Bohumil Kocina: Žena

19.2.2004 - 27.3.2004

Zdeněk Maixner: Sochy, kresby

15.4.2004 - 13.5.2004

Žacléř

Městské muzeum Žacléř

Kroniky mikroregionu Žacléřsko
6.2.2004 - 31.3.2004

POZVÁNKY NA VÝSTAVU

**Přirůstky sbírek Umělecko-
průmyslového musea
v Praze v letech 1992–2002**
Umělecko-průmyslové museum
Praha
18. prosince 2003 – 29. února 2004

Podle zřizovací listiny "Umělecko-průmyslové museum v Praze shromažďuje sbírku umění české i zahraniční provenience, zejména však dokladů uměleckého řemesla, užitého umění, uměleckého průmyslu a designu, knižní kultury, fotografie a oděvní kultury. Sbírkou tvoří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti."

Příležitost představit veřejnosti koncepci sbírkotvorné činnosti a její naplňování poskytují pravidelné výstavy přirůstků do sbírek. Od založení musea v roce 1885 se podařilo soustředit sbírku uměleckého řemesla i užitého umění evropské, často světové úrovně. Tyto sbírky potvrzují význam uměleckého řemesla a užitého umění jako svébytného uměleckého druhu s vlastním stylovým vývojem, zakotveným v soudobých estetických principech a společenských souvislostech, který podléhá specifickému výzkumu a odbornému zpracování. Naší snahou je tyto sbírky nejen uchovat, rozšiřovat a aktualizovat, ale současně také zkvalitňovat jejich vypovídací hodnotu, odborně zpracovávat a využívat je ku prospěchu odborné i laické veřejnosti.

Těmto zásadám odpovídala i sbírková aktivita musea v průběhu 11 let od konání poslední výstavy přirůstků v roce 1992. Náš sběrný program se snažil o doplňování historických sbírek předměty mimořádné vypovídací hodnoty, sloužícími často jako náhrada restitučních úbytků, soustředil se na předměty související s plněním vědeckých úkolů, především grantů, mimořádnou pozornost věnoval dokumentaci současného užitého umění a designu jako nezastupitelné součásti soudobých uměleckých trendů a společenských proměn.

V průběhu minulého období se poněkud změnil zdroj naší akviziční činnosti. Zatímco finanční fondy na běžný nákup sbírek se omezily a nepokrývají soustavný sběr především současného umění, projevila se jako velmi efektivní možnost využití grantů Ministerstva kultury z fondů Integrovaného systému ochrany sbírek na nákup ohrožených, finančně náročných akvizic. Významně se rozvinuly další formy akvizic, jako jsou dary vyplývající ze spolupráce s autory, firmami či se starožitníky. Velkorysé a nezištné pochopení pro naši situaci

se nesnižuje vypovídací schopnost věcí o přírodě nebo společnosti, pro níž byly do sbírky zařazeny a do sbírkové evidence zapsány.

Aby soulad mezi sbírkovými předměty a evidenčními záznamy, průkaznost evidence a optimální stav sbírkových předmětů trvaly, je nezbytné to pravidelně kontrolovat, k čemuž slouží *inventarizace*.

Požadovat toto na každém, kdo je pověřen správou veřejného majetku je *logické*, a myslím, že se proti tomu snad ani nedá protestovat. *Je to základní podmínka řádné správy jakéhokoliv svěřeného majetku, byť by jí byly jen třeba krabice s hřebíky, natož pak část „národního pokladu“.* Nelze jistě ani nic namítat proti tomu, že zástupci vlastníků (státu, krajů a obcí) musí mít nejen právo, ale i povinnost se čas od času předsvědčit, že tato podmínka je dodržována.

V případě sbírek k tomu přistupuje ještě povinností pověřených institucí zapsat jednu z obligatorních částí evidenčního záznamu každého sbírkového předmětu – evidenční číslo – do centrální evidence sbírek (CES) a *pravidelně tento zápis aktualizovat*, protože patří k typickým znakům sbírkových předmětů z různých důvodů mění. Význam a smysl CES byl již tolikrát vysvětlen, že to již nepokládám za potřebné opakovat, stačí snad jen připomenout to nejdůležitější – *o nezbytnou identifikaci majetku, na nějž se vztahují zvláštní předpisy o jeho ochraně, správě, vývozu do zahraničí a v neposlední řadě i předpisy o možnostech participace veřejných rozpočtů na jeho uchování ve veřejném zájmu.*

Je to tedy prosté, tak proč ty nářky o řehtajícím úředním šimlovi? Myslím, že některé důvody lze pojmenovat, vyplývají – mimo jiné – i z dosud uskutečněných kontrol dodržování zákona.

Zanedbanost evidence v minulých desetiletích, byť byla prováděna podle jiných předpisů (na základemních principech se však nic nezměnilo). To, zvláště v případě početných sbírek, přináší spoustu problémů a náprava vyžaduje i spoustu času a sil. Je to náročné na základní zjišťování majetku, namísto běžných inventarizací je často třeba přikročit k úplné revizi sbírky nebo jejích částí. To, že k tomu musí docházet, však nezpůsobil ani nový zákon, ani tím nejsou vinni ti, kdo dodržování zákona vyžadují a kontrolují, ale vinna je právě ta *zanedbanost*. Byla způsobena celou řadou objektivních i subjektivních příčin, někdy – žel – i špatnou prací těch, kteří dnes nejvíce ukazují prstem na řehtajícího úředního šimla.

Je přinejmenším *zarážející*, když kurátor starající se o sbírku už více než deset let, si stěžuje, jak musel – vinou zákona – přikročit k její úplné revizi, aby se v ní *vůbec vyznal*. V žádném případě proto zanedbanost nemůže být „polehčující okolností“ a důvodem pro volání o výjimkách z dodržování zákona. Nejen, že je právní řád ani neumožňuje, ale především proto, že zohledňování objektivních problémů při evidenci v minulosti, ve svých důsledcích onu zanedbanost spoluzapříčinilo.

Nepotřebnost „oficiální“ evidence pro praktickou práci se sbírkou. Je to jen zdánlivý paradox, ale kurátor sbírky, který skutečně pracuje v muzeu se sbírkou už několik roků, evidenci, kterou požaduje zákon, vlastně ke své práci potřebuje jen výjimečně. Je to logické – po nějakém čase bezpečně ví, kde je který sbírkový předmět uložen, navíc má obvykle k dispozici celou řadu pomocných soupisů, lokačních seznamů a poznámek k těm částem sbírky, s nimiž se intenzivněji zabývá. (znám to i ze své vlastní muzejní praxe). Popřípadě mu stačí, aby evidence fungovala jednoduše, tj. od předmětu k evidenčnímu záznamu, aby se dostal k údajům, když je náhodou potřebuje. Situace se ale dramaticky změní, dojde-li k výměně kurátora nebo má-li jej, např. kvůli dlouhodobé nemoci, někdo zastupovat. Jsou známé případy, kdy se vcelku dobře fungující sbírka stala snůškou neidentifikovatelných předmětů, k nimž nebylo možné dohledat žádné údaje, které „nosil v hlavě“ dlouholetý kurátor, který náhle z jakéhokoliv důvodu odešel. Pouze jednoduše fungující evidence pak vede k tomu, že vlastně nelze zjistit žádné případné ztráty sbírkových předmětů, protože se vždy, i při inventarizaci, kontrolují jen ty, které v muzeu skutečně jsou. Důvodem tohoto stavu je stále přezíravější mínění, že sbírka slouží především svému kurátorovi, jako zdroj studijního materiálu, a nikoliv muzeu, jehož smysl není v tom, že „má“ sbírku, ale v tom, že ji dokáže kdykoliv využívat, jako profesionálně řízená instituce. Přístup, že „já vím o své sbírce všechno (rozuměj: co potřebuji) a po mně ať přijde potopa“ není stále výjimkou. Výsledkem pak je stav, zjištěný nedávno při jedné z kontrol, kdy evidence v muzeu formálně existuje (přirůstkové knihy, tisíce katalogizačních karet v krásné kartotéce), ale je *zcela nefunkční*, jen výjimečně podle ní lze sbírkové předměty identifikovat a nalézt.

Sbírka není kolekci pečlivě vybraných sbírkových předmětů, které umocňují její hodnotu, ale „nosem“ nejrůznějšího materiálu, mezi nímž jsou předměty z hledis-

ka sbírky velmi cenné, ale i nejrůznější, takřka bezcenný balast, případně věci možná cenné, jejichž hodnota však dosud nebyla zjištěna. Kurátor takové „sbírky“, je-li nucen pracně evidovat věci, o nichž ví, že jejich hodnota je takřka mizivá, či pochybná, při aktualizaci CES pracně vypisovat desítky a stovky čísel, pod nimiž je zcela nebo zčásti právě jen balast, celkem logicky volá: „K čemu je to, proboha, dobré, proč musím takhle marnit čas?“. Bohužel si jen málokdy odpoví, že tomu tak je proto, že jeho „sbírka“ vlastně není sbírkou. Většinou svou práci, která má opravdu jen malý smysl, ne-li žádný, přičítá úřednímu šimlovi, který ho k takové „pakárně“ nutí.

Malá schopnost (odvaha?) managementů muzeí důsledně dbát na to, aby sbírka byla konečně dána do pořádku, tj. aby pominuly výše uvedené skutečnosti. Změnit po léta zaběhnutý mechanismus muzea s mnoha erudovanými odborníky je obtížné. A tak i management mu-

zea přidá často raději svůj hlas k těm, kteří za vším vidí úředního šimla a dá se přesvědčit (nebo se tváří, že se dal přesvědčit), že žádná změna možná není. Než to přeče jen zkusit a vystavit se problémům s kolegy, to snad ať raději muzeum zaplatí nějakou tu pokutu.

Co říci na závěr? Až pominou zmíněné i další důvody, proč nejsou sbírky muzeí v pořádku, a úřední šiml si stále nelehne, bude čas uvažovat třeba i o změně zákona, na němž lze jistě mnohé vylepšovat. Po provedení kontrol jeho dodržování ve dvaceti „podsbírkách“ v osmi muzeích se však nezdá, že by to bylo na pořadu dne. Ukazuje se totiž, že není jen lecos se sbírkami v nepořádku, ale také se mnohé v posledních dvou letech zlepšilo. Myslím, že na tom má nepochybnitelnou zásluhu i ten úřední šiml. Nezbyvá proto než ho ještě nechat nějakou chvíli klidně řehtat, dokud se neprokáže, že to je kontraproduktivní.

Jiří Žalman

NOVÉ STÁLÉ EXPOZICE

Janáčkovské expozice Moravského zemského muzea v Brně

Dne 14. ledna 2004 byl po rekonstrukci slavnostně zpřístupněn **Památník Leoše Janáčka**, nacházející se v zahradním domku na nynější Smetanově ulici, kde slavný skladatel od roku 1910 žil a pracoval. V objektu lze spatřit nejen zachovanou Mistrovu pracovnu s původním mobiliářem a klavírem, ale také instalovanou výstavu, na níž jsou k vidění faksimile autografů skladeb, dále libreta, textové knížky i předměty denní potřeby. V poslechové místnosti může zájemce vychutnat záznamy všech Janáčkových děl; k shlédnutí je připraveno i mnoho tématických filmů.

Památník, jehož nákladnou rekonstrukci podpořily Statutární město Brno, Nadace Leoše Janáčka a majitel nemovitosti Biskupství brněnské, je přístupný od pondělí do pátku od 9 do 12 a od 13 do 16 hodin.

Od 23. ledna 2004 MZM provozuje také v **Domě pánů z Kunštátu**, jenž spravuje Dům umění města Brna, dlouhodobou výstavu **Leoš Janáček a Brno**. Ta je zaměřena na skladatelův život a jeho aktivity ve městě Brně, kam přišel ve svých 11 letech a zůstal mu věrný až do smrti. Je rozdělena do jednotlivých tématických okruhů, které poukazují na to, jak velký vliv měl na formování české společnosti v moravské metropoli. Návštěvník se může poučit o Janáčkově vztahu k jednotlivým spolkům,

školám a osobnostem, s nimiž se v Brně setkával; zmíněn je také dlouho přehlížený skladatelův vztah k Sokolu. Část výstavy se věnuje i brněnskému Národnímu divadlu, které provedlo v premiéře většinu jeho operního díla. Kromě řady unikátních originálních předmětů a fotografií je možné si prohlédnout i mapu s označením jednotlivých míst, která jsou spjata s Janáčkovým působením v Brně, včetně jejich dobových fotografií

Výstavu lze navštívit denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin.

Lze tedy říct, že Moravské zemské muzeum uctilo důstojně 150. výročí narození světoznámého skladatele a obohatilo brněnskou kulturní nabídku.

Na základě materiálů Jiřího Zahradky a Svatavy Příběhové zpracoval Jiří Mikulka

projevuje veřejnost, dary několika osobností se hodnotou rovnají donacím v období zakládání muzea.

Sbírka skla a keramiky

V desetiletí od konání poslední výstavy přírůstků v roce 1992 se úvodním majitelům v rámci restitucí vrátilo významné i menší soubory: sbírka Lobkoviců, Jindřicha Waldese, předměty z majetku řádu benediktinů, cisterciáků, premonstrátů, křižovníků a menší soubory ze soukromých sbírek. Některé z vybraných předmětů se podařilo získat zpět díky dotaci MK ČR z prostředků ISO, jako např. několik zcela zásadních barokních skel a raného míšeňského porcelánu z Waldesovy sbírky v r. 1995. Nejcennějším ziskem z téže dotace MK ČR bylo v roce 1997 zakoupení vynikajícího souboru Jílkovy sbírky skla z Kamenického Šenova, zapsaného na seznamu národních kulturních památek a čítajícího 345 předmětů. Význam této sbírky, budované a financované od doby 1. světové války Václavem Jílkem (1882–1967) a jeho bratrem Antonínem (1880–1931), který byl okouzlen předešlým historickým sklem, spočívá v dominantním zastoupení řezby severo-české provenience od baroka po 20. století. Sbírka obsahuje díla předních umělců – řezáčů jakými byli A. Böhm, K. Pfohl, K. Günther, O. Pietsch, J. Drahoňovský a další.

Z významných zisků do sbírky moderního skla a keramiky je třeba zmínit soubory současného skla většiny předních firem. Také v oblasti moderního užitého umění i ateliérové tvorby se sbírka rozrostla o dary našich i zahraničních předních sklářů a keramiků.

Sbírka užité grafiky a fotografie

Sbírka užité grafiky a fotografie sleduje v akviziční činnosti vlastní zaměření sbírky na užitnou tvorbu grafickou a mapuje vývoj české fotografie. Podchycuje také nové technologické postupy (divoká počítačová technologie první poloviny 90. let), významné autorské konvoluty (František Drtikol, Josef Sudek, Alfons Mucha), osobnosti české fotografie, zpracovává řadu odborných témat (biedermeier, Ladislav Sutnar). Výjimečný soubor představuje grafická sbírka Jindřicha Waldese, která byla restituována a z níž se podařilo získat soubor užité grafiky (zejména vedut 19. století), dále konvoluty Františka Kupky a Vojtěcha Preissiga.

Sbírka nábytku, prací ze dřeva, kovů a různého materiálu

Sbírka nábytku, prací ze dřeva, kovů a různého materiálu se v období minulého desetiletí soustředila na doplňování a rozšiřování unikátní sbírky českého kubismu, rondokubismu a stylu art deco, kde se v oboru nábytku, hodin a předmětů z kovu

podánilo získat práce Josefa Gočára, Procházky, Králíka. Sbírký světového a českého designu 2. poloviny 20. století byly rozšířeny o díla významných autorů, unikátní a funkční předměty z nových materiálů zpracované moderními technologiemi z dílen Charlese Eamse, Maria Botty, Bohuslava Horáka, Jana Padmose. K projektu Instituce designu 20. století byla doplněna sbírka děl z Krásné Jizby pracemi Kroce a Kmenta. Významně – zejména dary soukromníků – byla obohacena sbírka drahých kovů a šperků, včetně autorských návrhů 20. století.

Sbírka textilu, módy a hraček

I sbírka textilu, módy a hraček představuje hlavní aspekty svého sběrného programu. Vystavené liturgické oděvy, zajímavé typologicky i výtvarnou i technologickou dokonalostí tkanin, jsou případem, kdy darované předměty vhodně nahradily restituované fondy. Přírůstky do sbírky módy představují oděv nejen z hlediska jeho výtvarné kvality, ale i sociologických souvislostí (díla z pražských salonů Rosenbauma a R. Masákové, účelné oblečení příslušníků české moderny, ukázky nově vytvářené kolekce módy 2. poloviny 20. století). Specifika současné oděvní tvorby reprezentují oděvy zralé i začínající generace výtvarníků. Volná textilní tvorba je zastoupena tapiseriemi a krajkovými objekty.

Expozici doplní exponáty z archivu muzea, její součástí bude i samostatná výstava přírůstků knihovny UPM připravená ve studovně knihovny.

Závěrem lze říci, že i když je obtížnější vytvářet sbírky cílenou akvizicí, byl nárůst sbírek nejen kvantitativně (za deset let cca 16.000 předmětů), ale i kvalitativně poměrně stabilní a potěšující a potvrdil, že akviziční činnost jako jeden z pilířů muzejní práce je společné kontinuální dílo, započaté před 118 lety založením muzea a otevřené do budoucnosti dalším generacím.

Výstavou chceme také připomenout výročí 100 let od narození Emanuela Poche, významného historika umění, který byl nejen dlouholetým odborným pracovníkem tohoto muzea, ale i jeho ředitelem v obtížné době 1948 až 1959, kdy byl uvězněn a UPM připojeno na 10 let k Národní galerii jako politicky nespolehlivá instituce.

– dle zaslaných materiálů

Pozn.: Uměleckoprůmyslové muzeum přihlásilo výstavu „Přírůstky do sbírek Uměleckoprůmyslového muzea v Praze v letech 1992-2002“ i její katalog do soutěže Gloria musaealis 2003.

NABÍDKA VÝSTAV

Zlaté Hory ve výstavách Vlastivědné muzeum v Olomouci

Zlatohorský rudní revír náleží mezi významné ložiskové oblasti České republiky, s dlouholetou tradicí těžby zlata a s výskytem bohaté paragenese supergenních minerálů. Některé sekundární minerály (k nimž patří i část zdejšího zlata) vytváří mimořádné ukázky vysoké estetické hodnoty.

Nadregionálního významu dosahují některé zlatohorské montanistické památky, dokumentující báňskou činnost na Zlatohorsku minimálně od 13. stol. do konce 20. stol. Listinnými materiály je doložena těžba zlata u Zlatých Hor až od 13. stol., ale některá důlní díla svým charakterem spadají do 12. stol. a není vyloučeno, že část povrchových reliktů je ještě staršího data, snad až keltského původu.

Celkovou délkou trvání těžby rud, rozsahem důlních děl i mineralogickými nálezy patří Zlaté Hory k městům s významnou hornickou tradicí u nás i ve střední Evropě. Tato skutečnost je impulzem pro začleňování pozůstatků důlní činnosti do turistických a vlastivědných atraktivit Zlatohorska. Mimo Hornického muzea, postupně budovaného v historické budově pošty, je vytyčena Hornická naučná stezka (Večeřa a Večeřová, 2000) a pokračuje výstavba repliky mlýnu pro mletí zlatonosné rudy. Mimoto jsou ve Zlatých Horách organizovány soutěže v rýžování zlata.

Význam zlatohorského rudního revíru pro mineralogii a montanistiku u nás i v okolních státech je nezanedbatelný. Vlastivědné muzeum v Olomouci se podílí na záchranných sběrech geologických vzorků, od počátku 90. let probíhá dokumentace některých důlních děl. Získané materiály

budou využity v několika akcích, které proběhnou v letech 2003 až 2005.

Od 18. 12. 2003 do 25. 1. 2004 proběhla ve Vlastivědném muzeu v Olomouci výstava „**Zlaté Hory a jejich minerály**“. Barevnými fotografiemi (45 ks) formátu 20 x 30 cm byl prezentován výběr minerálů a na dalších 25 fotografiích téhož formátu důlní díla, ve kterých byly nerosty nalezeny. Minerály jsou na fotografiích zvětšeny 10x až 20x, návštěvník získá unikátní možnost studovat „mikrosvět v makroměřítku“. Ve vitrínách bylo instalováno 35 vzorků zlatohorských minerálů.

Výstava je koncipována jako putovní, od února 2004 bude k dispozici pro zapůjčení dalším zájemcům z řad muzeí.

Další výstava, o níž jsou touto cestou zájemci informováni s větším předstihem, je věnovaná důlním dílům u Zlatých Hor. Ve Vlastivědném muzeu v Olomouci proběhne na přelomu let 2004 a 2005, bude nazvána „**Zlaté Hory – historie ložiska evropského významu**“ a bude sestavena z barevných fotografií formátu 20 x 30 cm, prezentujících důlní díla od nejstarších až po současné. Kolekci bude tvořit soubor více než 100 fotografií a jsou do ní zařazeny i fotografie dokladující současné využití některých důlních děl.

Mimo uvedené výstavy je na závěr roku 2003 připravováno vydání barevné obrazové publikace s názvem „**Zlaté Hory – důlní díla a jejich minerály**“. V publikaci budou prezentována důlní díla a minerály Zlatohorska, celkem půjde o více než 90 barevných fotografií.

Pavel Novotný

Nabídka na uspořádání výstavy koberců

Kdo jsme

Čintamani není jen vzor vzácného koberce, o němž psal Karel Čapek, ale od roku 2001 také skupina českých sběratelů a milovníků orientálních koberců, která se schází na přednáškách, besedách a společných výletech. Setkávají se tu profesionálové i soukromí sběratelé, odborníci i laičtí zájemci.

Co chceme

Rádi bychom uspořádali výstavu nazvanou zatím pracovním **Orientální koberce z českých soukromých sbírek** a hledáme pro ni touto formou vhodný prostor.

Výstava bude průřezová, představí sběratelsky významné koberce ze čtyř základních oblastí tvorby, tedy turecké, perské, kavkazské a středoasijské. Nejstarší z nich, turecké modelitěbní koberce, pocházejí z 18. století, většina exponátů je z 19. století, horní hranicí je období kolem roku 1900. Skutečně světovou úroveň má kolekce kazaků ze západního Zakavkazska.

Počet exponátů se odvíje od prostorových možností, měl by se pohybovat mezi třiceti a padesáti pěti.

Co nabízíme?

Dobře profesionálně připravenou výstavu s tím, co k výstavě patří. Expo-

náty budou v dobrém stavu, upravené k zavěšení a odborně určené. Může se postarat o tiskovinu, doprovodné akce a propagaci. Nabízíme Vám tedy výstavu, kterou jsme schopni připravit a její přípravu v podstatě financovat. Nejsme schopni financovat provoz výstavní síně.

Co hledáme?

Prostor s náležitým profesionálním zabezpečením a podmínkami pro vystavování historického textilu.

Kontakt: chintamani@seznam.cz,
telefon 296 23 63 43
Ing. Nisan Al Jazairi,
PhDr. Zdenka Klímtová

MINISTERSTVO KULTURY ČR VARUJE

Důležité!

Oznámení odboru ochrany movitého kulturního dědictví všem ředitelům muzeí a galerií v České republice

Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky požádal Ministerstvo kultury o spolupráci při šetření rozsáhlé série krádeží v muzeích, galeriích a archivech na území ČR spáchané zřejmě v období 2002 – 2004. Nyní již zadržený muž vystupoval pod jmény **Martin Zlesák, Petr Pokorný, Jaroslav Blecha a Marek Bednář**, není však vyloučeno, že používal i další falešná jména.

Při návštěvě institucí, které navštěvoval zpravidla po předchozí objednávce, vystupoval často jako zástupce firmy **EXPOCORP s.r.o.**, která údajně připravuje rozsáhlou publikaci z historie litografie. Uváděl však i jiné důvody svého badatelského zájmu, v jehož popředí byly historické pohlednice, osobní korespondence významných osobností, jak z oblasti kulturního, tak z oblasti politického života, plakáty a další písemné materiály. Nelze vyloučit ani jiné

předměty zájmu, např. historická razítka, poštovní známky, dopisnice, mince, grafické listy atd.

Muž vystupující pod výše uvedenými jmény při svých „badatelských“ návštěvách odcizoval případně zaměňoval písemné materiály. Předběžná škoda způsobená jeho jednáním, byla zatím vyčíslena na 700.000,-Kč. Při jeho zadržení byly Policií ČR mimo jiné zajištěny poznámky, ve kterých se nacházel seznam muzeí.

Tento seznam vyhotovený Policií ČR a identikit (portrét) muže, vyhotovený na základě výpovědi zaměstnanců jeho návštěvou postižených institucí, jsou přílohou tohoto oznámení. Muž se v některých případech pohyboval ve vozidle Peugeot 605 modré barvy.

Je velmi pravděpodobné, že muž kromě institucí, které již ztráty zjistili a ohlásily, navštívil i další.

Proto je nezbytné, aby všechny instituce, které muž, vystupující pod výše uvedenými jmény nebo odpovídající identikitu a vystupující případně i pod jiným jménem, navštívil, provedly neprodleně podrobnou kontrolu materiálů, které mu byly poskytnuty ke studiu a veškeré zjištěné informace zaslaly na adresu **Policie ČR, PP ČR, Strojnická 27, Praha 7**, případně na faxové číslo 974834708 nebo na e-mail ukpvkd@mvcz.cz.

Nechť je tento případ poučením pro nás všechny, že opatrnosti není nikdy dost.

Ing. Pavel Jirásek,
ředitel odboru ochrany
movitého kulturního dědictví,
muzeí a galerií

MUŽ, Čech, věk asi 38 let, střední postavy vysoký asi 175 cm, světlé pleti, opálený, tmavé rovné krátké vlasy, oholen, brýle dloptřické, kratší širší krk, na ruce prsten

Úředníci nebo byrokraté

Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech

22. ledna 2004 – 25. dubna 2004

Výstava „Úředníci nebo byrokraté“ s podtitulem „Jak se úřadovalo na přelomu 19. a 20. stol.“ patří svým námětem mezi méně tradiční počiny muzejního výstavnictví. Obvykle je věnován podstatně větší prostor jinému typu „návratů do minulosti“ – např. řemeslná výroba, užité umění (sklo, šperky, keramika, porcelán atd.), výtvarné umění, textil v nejrůznějších podobách apod. Úřední stav, formující se v 2. pol. 19. stol., se svojí činností a produkcí nikdy nejevil (a ani nebyl v této podobě ustaven) jako „oku či duši lahodící záležitost“, nicméně svým významem je pro lidský život zcela zásadní. V některých (častých) případech si určitě povzddechne spolu s předcházejícími generacemi, že tento stav byl a je spíše ke škodě věci.

Scénář výstavy je výsledkem ročního úsilí odpovědné kurátorky Mgr. Dany Hradilové přiblížit návštěvníkům úřednickou práci, prostředí a pomůcky, jimiž byli úředníci obklopeni a které sloužily k výkonu jejich služby – např. psací stroje, kalamáře, pera, kolíčky se savým papírem, děrovačky, pořadače. Výsledkem úřednické práce byly písemnosti nejrůznějšího typu, které jsou v expozici zastoupeny – např. vyhlášky, protokoly, spisy apod. Spolu s dobou se rovněž měnila úprava písemností i způsob jejich vyřizování. Tuto skutečnost dokumentují nejrůznější materiály – např. hlavičkový papír strojopisu, úřední listiny ručně psané kurentem či latinkou, pečete, pečetidla, razítka a všudypřítomné kolký z produkce rokycanských úřadů (okresní soud, obecní úřad, okresní hejtmánství, berní úřad). Část výstavního prostoru je věnována úřednickému životu mimo kancelář – k vidění jsou zde úřednické šavle či kordy, pozvánky na plesy, svatební oznámení. Rokycanským obyvatelům budou pravděpodobně z nostalgie nejbližší fotografie místního úřednictva, starostů či budov jednotlivých úřadů nižší instance.

Základem výstavy jsou předměty ze sbírek Muzea Dr. Bohuslava Horáka, doplněné o drobné exponáty z fondů Západočeského muzea v Plzni, Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici a Státního okresního archivu v Rokycanech, který v letošním roce slaví 50. výročí svého vzniku, a proto je mu věnována samostatná část výstavy. Pod názvem „Kam s písemnostmi? Přece do archivu!“ je přirozenou a nedílnou součástí expozice o úřadování. V kostce je zde objasněna funkce archivu i historie archivnictví.

V souladu s koncepcí spolupráce Muzea Dr. Bohuslava Horáka se

školy v regionu připravila kurátorka výstavy Mgr. Dana Hradilová doprovodný program, přizpůsobený jednotlivým věkovým kategoriím a schopnostem dětských návštěvníků. Pedagogové mají možnost vybírat z rozsáhlé nabídky, např. pro předškoláky je připraveno vystřihování papírových maket typických kancelářských pomůcek v rámci hry „na úředníky“, organizace (či reorganizace) úřednického pracoviště podle představ dětí, poznávání rozličných předmětů atd., pro zájemce z řad starších věkových kategorií znalostní testy, doplňovačky a taženka, psaní na psacím stroji, výuka užívaných typů písma s důrazem na kurent apod.

Nevšední výstava „Úředníci nebo byrokraté“ přibližuje věci tak všední a samozřejmé, že jsme je všichni už dávno přestali vnímat. Nehodnotí, nepředkládá žádná výjimečná umělecká díla či objevné teze, jen nás prostým způsobem nechá nahlédnout do běžného života.

Radka Červená

VOLNÁ MÍSTA

Muzeum hlavního města Prahy přijme:

Pracovníka(-ici) pro zajištění právních úkonů se sbírkami (výpůjční smlouvy, autorská práva, reprodukce sbírkových předmětů; komunikace s centrální evidencí sbírek MK a ISO). VŠ právníkého zaměření (Mgr.), akt. znalost AJ, komunikační schopnosti, práce na PC uživatelsky.

Vedoucí(ho) oddělení provozu a správy budov a zařízení. VŠ techn. nebo ekonom. zaměření, min. 5 let praxe v oboru (nejlépe v hospodářské správě), organizační schopnosti, PC uživatelsky.

Konzervátora(-ku) papíru. ÚSO vzdělání (grafická nebo restaurátorská škola – konzervace papíru), SO (knihařství) + 5 let praxe v oboru.

Sekretáře(-ku) ředitelky. ÚSO ek. směru nebo ÚS + 3 roky praxe, perfektní znalost sekretářské agendy a spisové služby, organizační schopnosti, PC uživatelsky.

Pro všechny pozice nabízíme odměňování podle platných předpisů, zázemí stabilní organizace a příjemné pracovní prostředí. Nástup 1. 4. 2004 nebo dle dohody. **Uzávěrka přihlášek je 5. března 2004.**

Strukturované profesní životopisy zasílejte na adresu: Muzeum hlavního města Prahy, sekretariát ředitelky, Kožná 1, Praha 1; fax: 224214306 nebo e-mail pustinova@muzeumprahy.cz.

Seznam muzeí a galerií, které se vyskytovaly v poznámkách

Praha

Národní technické muzeum, Tyršovo muzeum

Střední Čechy

Muzeum Kutná Hora, Muzeum umění Benešov, Muzeum Roztoky, Zemědělské muzeum, Muzeum Praha východ Říčany

Severní Čechy

Muzeum Duchcov, Liberec, Litoměřice

Východní Čechy

Muzeum Semily, Nový Bydžov, Česká Skalice, Náchod
Krkonošské muzeum Jilemnice, Muzeum Přelouč, Skuteč, Ústí nad Orlicí, Podkrkonoší Trutnov, Jaroměř, Vysoké Mýto, Chotěboř

Jižní Čechy

Muzeum A. Sovy Pacov, Muzeum Týnec nad Vltavou, Muzeum Kamenice nad Lipou, Husitské muzeum Tábor, Muzeum Soběslav, Muzeum Český Krumlov

Západní Čechy

Muzeum Prachatic, Cheb, Karlovy Vary

Severní Morava

Muzeum Olomouc, Frýdek Místek, Ostrava, Český Těšín, Kroměříž

Jižní Morava

Muzeum Slavkov, Moravská galerie Brno, Technické muzeum Brno

DOŠLO PO UZÁVĚRCE

Pražská muzejní noc aneb Muzea za tmy viděná

Noci muzeí, muzejní noci, či akce mnoha dalších podobných názvů, známe již z jiných evropských i mimoevropských měst. Jejich princip je ve svém základě jednoduchý – muzea v jednom městě nechají své dveře otevřené do pozdních nočních hodin, ve svých prostorách připraví celou řadu programů, ať již poučných, zábavných nebo jinak zajímavých.

Jedna či více linek městské dopravy mezi sebou propojí jednotlivá muzea tak, aby návštěvníci mohli „svou noc“ pohodlně strávit nejen v muzeu, ale skutečně v muzeích. Akce tak nejen zpestří kulturní život ve městě, pobaví, poučí, ale v neposlední řadě i upozorní na muzea jako na strážce národních pokladů, ale též jako na instituce živé, jdoucí s dobou, moderní, dynamické a na to, že muzejníci nejsou pouze šediví badatelé, ale lidé se smyslem pro humor až recesi. Tak to je obecně „muzejní noc“. Akce mnohokrát vyzkoušená a osvědčená, ovšem prozatím ne ve velké míře v Praze.

Pražská muzejní noc tedy není žádným objevením Ameriky, ani vymyšlením dávno vymyšleného; má Prahu i v oblasti muzejnictví opět o krůček více přiblížit Evropě. Mnoho let se o ní více či méně hovoří, ovšem k jejímu uskutečnění doposud chyběl ten malý a rozhodující krůček – tedy někdo, kdo se ujme té základní práce, tedy práce organizační. Nám v Národním muzeu se stávající situace vůbec nelíbila a cítili jsme, že událost tohoto druhu v kulturní nabídce hlavního

města chybí. Zároveň jsme cítili, že jestli má někdo povinnost se její organizace ujmout, pak by to měla být největší a centrální česká muzejní instituce. Ale nejen ona sama.

V tento moment tedy můžeme konstatovat, že přípravy na Pražskou muzejní noc jsou v plném proudu a v sobotu 5. června 2004 by se Praha měla konečně dočkat této akce, kterou pořádají Národní muzeum, Asociace muzeí a galerií ČR a Dopravní podnik hlavního města Prahy ve spolupráci a za účasti mnoha dalších pražských muzeí.

Jak již jsem výše napsal, sama akce je postavena na celkem jednoduchém principu, za kterým se však skrývá mnoho drobné práce na organizaci, propagaci, dopravě a v neposlední řadě též jejím finančním zabezpečení.

Přes zkušenosti našich kolegů z ciziny jsme se stali tak trochu pionýry, kteří se snaží prošlapávat cestu ne s vidinou zlata, ale příjemné muzejní noci a krásné tradice do příštích let. Tak nám držte palce, ať se nám naše první Pražská muzejní noc povede nejen letos, ale i v dalších letech, a ať v té tmě vyniknou krásné nasvícené poklady pražských muzeí. Potěšíte nás, když přijmete naše pozvání a přijdete Pražskou muzejní noc strávit s námi.

Michal Lukeš

MUZEJNÍM KNIHOVNÁM

Západočeské muzeum v Plzni nabízí následující publikace: (s mimořádnou slevou do vyprodání zásob)

1. Renesanční a barokní emailované sklo

Katalog sbírky Západočeského muzea v Plzni (uměleckoprůmyslového oddělení). Dagmar Braunová. Vydalo Západočeské muzeum Plzeň, 1980. 144 s., 31 s. bar. fot. Cena: 15,- Kč.

2. Antické vázy z Kerče

Dagmar Braunová. Vydalo Západočeské muzeum Plzeň, 1981. 88 s. bar. fot., obr. Cena: 8,- Kč.

3. Lidové výšivky na Plasku

Marie Maderová. Vydalo Západočeské muzeum Plzeň, 1982. 74 s., 4 čb. a 12 bar. fot. Cena: 5,- Kč.

4. Historické náhrobníky okresu Domažlice

Zdeněk Procházka. Vydalo Západočeské muzeum Plzeň, 1990. 72 s. 69 obr., 22 čb. fot. ISBN 80-85125-17-X. Cena: 5,- Kč.

5. Americká armáda v Plzni

V. Laštovka. Vydalo Západočeské muzeum Plzeň, 1990. [33] s. čb. fot. ISBN 80-85125-18-8. Cena: 3,- Kč.

6. Castellologica bohémica 1

Vydal: Archeologický ústav ČSAV, Praha, 1989. 380 s. 16 s. fot. a obr. Cena: 60,- Kč.

7. Přišli jsme ze Západu

Martin Krátký, Karel Foud. Vydalo Západočeské muzeum Plzeň, 1991. [52] s. fot., obr. ISBN 80-85125-34-X. Cena: 5,- Kč.

8. Porcelánová tradice

Vydáno k 200.výročí založení první porcelánky v Čechách. Dagmar Braunová; fot. J. Hausner. Vydal: Haas & Czizek Karlovy Vary, 1992. 239 s. bar. a čb. fot., obr. Cena: 120,-Kč.

9. Horní Slavkov 1792-1992

Dagmar Braunová. Vydal: Městský úřad Horní Slavkov, 1992. 48 s. il. Publikace je dostupná i v německé verzi. Cena: 5,-Kč.

10. Gotická, renesanční a barokní plastika

Ze sbírek Západočeského muzea v Plzni. Dagmar Braunová; fot. Jaroslav Hausner. Vydalo Západočeské muzeum Plzeň, 1994. Nestr. (24 s), fot. Text současně v angličtině a němčině. ISBN 80-85125-66-8. Cena: 5- Kč.

11. Plzeňské pohledy a veduty čtyř století : 1500 - 1900

Jan Mergl. Vydalo Západočeské muzeum Plzeň, 1995. 56 s., bar. a čb. fot., obr., ISBN 80-85125-76-5. Cena: 120,- Kč.

12. Castellologica bohémica 4.

Editor Tomáš Durdík. Vydal: Archeologický ústav AV ČR Praha, 1994. 398 s., mp., 7 obr., tab., obr., fot. ISBN 80-901026-8-9. Cena: 100,- Kč.

13. Castellologica bohémica 5.

Editor Tomáš Durdík. Vydal: Archeologický ústav AV ČR Praha, 1996. 398 s., mp., 14 obr., tab. obr., fot. ISBN 80-901934-5-5. Cena: 120,- Kč.

14. Fridolín Macháček jako muzeolog a organizátor českého muzejnictví

Jiří Špět. Vydali: Západočeské muzeum Plzeň, Asociace českých a moravskoslezských muzeí a galerií, 1996. 28 s. ISBN 80-85125-83-8. Cena: 5,- Kč.

15. Muzeum PhDr. Šimona Adlera v Hartmanicích – Dobré Vodě

František Frýda, Marie Maderová. Vydalo: Západočeské muzeum Plzeň, 1997. [40 s.] hebrejská a německá verze. Cena 35,- Kč.

16. Flóra a vegetace města Plzně

Jaromír Sofron a Jaroslava Nesvadbová (ed.). Vydalo: Západočeské muzeum Plzeň, 1997. 200 s. 39 obr., 38 bar.+ 3 čb. fot., 24 tab. ISBN 80-85125-86-3. Cena: 30,-Kč.

17. Pomníky a pamětní desky v Plzni

Josef Gruber, Zdeněk Knoflíček, Marie Maderová. Vydalo: Západočeské muzeum Plzeň, 1997. 108 s., 13 fot. ISBN 80-85125-92-7. Cena: 15,- Kč.

18. Oferta na dodání nábytku pro novou budovu muzejní v Plzni

Tomáš Bernhardt. Vydalo: Západočeské muzeum Plzeň, 1999. 23 s., il. ISBN 80-7247-003-5. Cena: 3,-Kč

19. Svatý Václav a jeho odkaz v dějinách

[editor František Frýda]. Vydalo: Západočeské muzeum Plzeň, 1999. 51 s., 24 barev. obr., fot. ISBN 80-7247-012-4. Cena: 5,- Kč.

20. Tibet: votivní a rituální umění

Dagmar Braunová, František Frýda, Vladimír Piskáček. Vydalo: Západo-

české muzeum Plzeň, 1999. [28] s., il. ISBN 80-7247-013-2. Cena: 3,-Kč

21. Plzeň 1880-1935

Vyd.1. Vydal: Ing. Petr Flachs, Plzeň, 1999. 113 s. čb. fot. (Starý most). ISBN 80-203-4630-2. Cena: 290,- Kč.

22. Plzeň 1935-1965

Vyd.1. Vydal: Starý most Plzeň, 2000. 113 s. čb. fot. ISBN 80238-5562-X. Cena: 290,-Kč.

23. Plzeň na přelomu věků

Luděk Krčmář. Vyd.1. Vydal: Nava Plzeň, 2000. 129 s. ISBN 80-7211-080-2. Cena: 298,- Kč.

24. Prvotisky Západočeského muzea v Plzni

Josef Hejnic. 1.vyd. Vydalo: Západočeské muzeum v Plzni, Plzeň 2000. 147 s. 35 barev. obr. tab. (Fontes bibliothecarum Musei Plznensis, Vol.1). ISBN 80-7247-009-4. Cena: 100,- Kč.

**Publikace lze objednat písemně na
adrese knihovny, případně domluvit
telefonicky :**

**Západočeské muzeum v Plzni
Knihovna Západočeského muzea
v Plzni, Kopeckého sady 2, 301 50 Plzeň;
tel/fax: 377 237 064,
email : knihovna@zcm.cz**

Nabídka publikací Slováckého muzea v Uherském Hradišti

**Slovník žáků a absolventů zlínské
Školy umění a Střední
uměleckoprůmyslové školy
ve Zlíně a v Uherském Hradišti**
Vydalo: Slovácké muzeum ve
spolupráci s Krajskou knihovnou
Františka Bartoše v roce 2003
Rozsah: 343 stran, cena: 250 Kč

Slovník žáků a absolventů zlínské Školy umění a Střední uměleckoprůmyslové školy ve Zlíně (Gottwaldově) a v Uherském Hradišti poskytuje v úvodu stručnou historii obou škol a základní přehled o aktivitách bývalých studentů školy, která má více než šedesátiletou tradici. Klade si za cíl poskytnout informace, data a zajímavá fakta o lidech, která jsou vyhledávána studenty, různými badateli i širší veřejností. Slovník může sloužit jako studijní materiál pro hlubší zpracování problematiky výtvarného školství na Moravě. Lze jej použít i jako sociologický výzkumný materiál pro další práce, neboť se snaží o zaznamenání všech žáků, nejen aktivních umělců. Nezabývá se oborovými hesly, ani hesly terminologickými a technologickými, která jsou obsažena ve snadno dostupných oborových encyklopediích.

Heslář zahrnuje 2 273 hesel, která jsou sestavena tak, aby každé obsahovalo jméno, profesi, údaje o studiu, činnosti a dosažených úspěších. Předpokládáme, že toto vydání se stane impulzem k tomu, abychom mohli údaje doplnit v budoucnosti nejen u těch, kteří neodpověděli, ale i u těch, kteří již nejsou mezi námi.

Zeleň v lidových obyčejích

Vydalo: Slovácké muzeum, 2003
Rozsah: 231 stran, cena: 50 Kč

Sborník příspěvků z konference karpato-logické komise pro lidové obyčejy MKKK konané 28.-29. května 2003 ve Strážnici. Sborník obsahuje 22 příspěvků, které jsou rozděleny do čtyř základních okruhů: Zeleň ve světských a církevních svátcích, Stromy a keře v lidových obyčejích, Zeleň v lidovém stavitelství a Zeleň v tanečním a slovesném folkloru.

Publikace si lze objednat či zakoupit na adrese:

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti,
příspěvková organizace
Smetanovy sady 179
686 01 Uherské Hradiště
tel: 572 556 556, 572 551 370
e-mail: info@slovackemuzeum.cz
www.slovackemuzeum.cz

Kompletní služby v oblasti realizace výstav i nadále pro rok 2004 nabízí

VÝSTAVNÍ REALIZACE

P R A H A

- zpracování scénáře do prostorového řešení
- stavba prostorového řešení a vitrín
- truhlářské, elektrikářské a čalounické práce
- fotografické a polygrafické práce
- velkoplošný digitální tisk a sítotisk
- aranžování

www.vystavnirealizace.cz

ostatní info tel. 602 611 837
nonstop

1989 – 2003

7. ROČNÍK PŘEHLÍDKY VIDEOFILMŮ MUZEÍ ČR

STŘEDA – PÁTEK
2.-4. ČERVNA 2004

**Malý sál Domu kultury
Uherský Brod**

pod záštitou
Asociace muzeí a galerií ČR

pořádají
Muzeum J.A. Komenského, Uherský Brod
Dům kultury, Uherský Brod

Kontakt na pořadatele:

Muzeum J. A. Komenského v Uherském Brodě,
Přemysla Otakara II. č. 37, 688 12 Uherský Brod
Tel.: 572 632 288 (A. Kapsa)
E-mail: muzeum@muzeum.uh.brod.cz

Věstník Asociace muzeí a galerií České republiky 1/2004.

Toto číslo vychází 25. února 2004.
Náklad 900 ks. Periodicita šestkrát ročně.
Periodikum je registrováno MK ČR reg. č. 8331, ISSN 1213-2152
Vydává AMG s finanční podporou Ministerstva kultury ČR.

Adresa redakce:

Asociace muzeí a galerií České republiky, Jindřišská 901/5, 110 00 Praha 1.
Tel.: 224 210 037-9. Fax: 224 210 047.
E-mail: vestnik@cz-museums.cz, <http://www.cz-museums.cz>.

Uzávěrka příštího čísla 30. 3. 2004.

Redakční rada: Milena Burdychová, Zbyněk Černý, Eva Dittertová, Hana Dvořáková, Dagmar Fialová, Hana Gancarzová, Jana Hutníková, Sylva Městecká, Luboš Smolík, Petr Velemínský, Jiří Žalman.

Redakce a grafická úprava: Petra Medříková.